БУТУН ДУН'Ё ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 210 (7657)
7 СЕНТЯБРЬ ПАЙШАНБА 1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Пахта терамини оммавий равишда кучайтириб юборайлик! (1-нчи бет).
ВЛКСМ Марказий Комитетининг IV пленуми (2-нчи бет).
Район газеталари саҳифаларидан (2-нчи бет).
ГАЗЕТХОНЛАРНИНГ САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ: **М. Қориев.** — Ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликнинг йўқолиб бориши тўғрисида (2 ва 3-нчи бетлар).
И. Златковский, С. Филатов. — Каноп ҳосилини нобуд қилмай, қисқа муддатда йиғиштириб олайлик (3-нчи бет).
А. Дайн. — Шелухани ёқилғи ўрнида ишлатишга йўл қўймайлик (3-нчи бет).
Хавфсизлик Советининг 5 сентябрьдаги мажлиси (4-нчи бет).
Амстердам меҳнаткашлари «Де ваархейд» газетасининг 10 йиллик юбилейини нишонладилар (4-нчи бет).
Қуриядаги воқиалар (4-нчи бет).

Колхоз партия ташкилотларини янада мустаҳкамлайлик

Ўзбекистон Коммунист (большевик)лар партияси Марказий Комитетининг VI пленуми ва шундан кейин бўлиб ўтган барча область партия комитетлари пленумларида Ўзбекистонда пахтачиликни янада ривожлантириш вазифалари муносабати блан колхоз партия ташкилотларини мустаҳкамлаш ва қишлоқда оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш тадбирлари тўғрисидаги масала чуқур муҳокама қилинди.

Республикамиз партия ташкилотлари ВКП(б) Марказий Комитети ва шахсан ўртоқ Сталиннинг раҳбарлиги остида кейинги йилларда сон жиҳатдан ўсди, ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди, ғоявий жиҳатдан чиниқди, қишлоқ хўжалигига ва унинг етакчи тормоғи бўлган пахтачиликка яхшироқ раҳбарлик қилабошлади.

Пахта мўл ҳосили учун курашда, колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлашда колхоз партия ташкилотларининг роли янада ошди, қишлоқ коммунистларининг етакчилик ва авангардлик роли кучайди.

Лекин шу блан бирга Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг VI пленуми қишлоқ партия ташкилотларида ташкилий-партиявий ва партиявий-сиёсий ишларнинг ҳажми ва салмоғи олдимизда турган ғоят муҳим ва мас'улиятли вазифаларни бажаришга тўла жавоб бераолмаётганини та'кидлаб ўтди.

Бу соҳадаги ишларимизда бўлган асосий камчиликлар нимадан иборат? Бу камчиликлар шундан иборатки, ҳалигача бирнеча область ва районларда кўпгина колхозларда партия ташкилотлари ҳали ҳам тузилган эмас. Кўпгина колхозларнинг партия ташкилотлари ташкилий жиҳатдан бўш, улар ёш коммунистлар, кандидатлар ўртасида сиёсий тарбиявий ишларни бутунлай қониқарсиз олиб бормоқдалар. Коммунистлар колхоз ишлабчиқаришининг барча асосий участкаларига тўғри тақсимланган эмас.

Айрим область ва район партия комитетлари қишлоқ хўжалигига раҳбарлик ишларида кўп вақтда колхоз партия ташкилотларига, қишлоқ коммунистларига суяниб ишламайдилар. Навбатдаги хўжалик вазифаларини партиявий-ташкилий ишлар блан боғлаб олиб бориш зарурлиги ҳақида улуғ Сталин та'лимотини ба'зан эсдан чиқариб қўядилар. Колхоз иши учун, унинг истиқболи учун коммунистлардан, партия ташкилотидан қаттиқ жавобгарлик талаб қилмайдилар.

Иттифоқ ҳукумати, шахсан ўртоқ Сталин Ўзбекистонда пахтачиликни ривожлантириш тўғрисида зўр ғамхўрлик қилмоқдалар. Колхозларнинг йириклашуви пахтачиликни янада ривожлантириш учун янги имкониятлар яратиб бермоқда. Бу эса партия ташкилотларининг қишлоқ хўжалигига раҳбарлик соҳасидаги ишларини тобора мураккаблаштирмоқда, уларнинг иш доирасини кенгайтирмоқда ва жавобгарлигини оширмоқда.

Афсуски, бизнинг ба'зи бир область ва район партия комитетларимиз мана шу янги вазиятни ва шу муносабат блан колхоз партия ташкилотларини ташкилий-сиёсий жиҳатдан мустаҳкамлаш, уларга раҳбарликни кучайтириш зарурлигини ҳали ҳам чуқур тушуниб олганлари йўқ.

Хоразм, Сурхондар'ё ва Тошкент область партия комитетлари раҳбарлари кўп вақтда хўжалик масалалари блан шуғулланиб қишлоқда партиявий-ташкилий ва сиёсий-оммавий ишларни ўз ҳолига ташлаб қўйганлар, улар колхоз партия ташкилотларини мустаҳкамлаш, бошланғич партия ташкилотлари секретарьларини тарбиялаш масалалари блан системали равишда шуғулланмайдилар. Тошкент область партия комитети бюросида Қорасув район партия комитети секретарининг партиявий-сиёсий ишлар тўғрисида кейинги уч йил мобайнида фақат бир марта доклади эшитилган, холос. Наманган область Чортоқ район партия комитетининг секретари ўртоқ Қосимов колхозларга борган вақтда асосан қишлоқ хўжалик масалалари блан шуғулланади, партия ташкилотлари ва коммунистларнинг иши блан кам қизиқади. Ҳатто район партия комитетининг партия касаба союз ва комсомол органлари бўлими ходимлари ҳам колхозларга доимий вакил қилиб юборилган. Чортоқ районида ҳатто йирик колхозларда ҳам партиявий-ташкилий ишларда жиддий камчиликларнинг бўлиши район партия комитетининг колхоз партия ташкилотларини мустаҳкамлашга э'тиборсизлик блан қараётганлигини кўрсатади. Афсуски, нуқул хўжалик вазифаларига берилиб кетиш, партиявий-ташкилий ишларни унутиб қўйиш каби бирёқлама иш кўриш усулини бирқанча район партия комитетларининг иш практикасида ҳам кўриш мумкин.

Республикамизда колхозларнинг йириклашуви, шунинг натижасида партия ташкилотларининг ўсиши, область ва район партия комитетларидан колхоз партия ташкилотлари ишига э'тиборни кучайтиришни, уларни ташкилий-сиёсий жиҳатдан мустаҳкамлаш масалалари блан жиддий шуғулланишни, қишлоқ коммунистларининг ташкилотчилик ролини, илғорлигини кучайтиришни талаб қилади.

Республикамизда партиявий-ташкилий ва сиёсий-оммавий ишларни уюштиришда яхши тажрибаларга эга бўлган кўпгина колхоз партия ташкилотлари бор. Наманган районининг «Сталинград» колхози, Чортоқ районининг «Социализм» колхози, Чиноз районининг «Коминтерн» колхози йириклашгандан кейин ишчан, кучли партия ташкилотларига эга бўлди. Коммунистлар ишлабчиқаришга тўғри тақсимланди. Коммунистлар бошлиқ бригада ва звенолар пахта ҳосилини териб олиш ва давлатга топширишни намунали уюштирдилар. Бу колхозларда ҳарбир коммунист камида 5.000 килограмм пахта териш мажбуриятини ўз зиммасига олиб, колхозчилар ўртасида социалистик мусобақани кучайтириб юборди. Колхозчилар ўртасида олиб бориладиган сиёсий-оммавий ишлар плани давлатга пахта топшириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни бажаришга қаратилди. Бу колхозларнинг партия ташкилотлари ВКП(б) Уставига мувофиқ правление иши устидан назорат қилиб туриш ҳуқуқидан тўла фойдаланмоқдалар. Партиявий-ташкилий ва сиёсий-оммавий ишлар савиясини юқори даражага кўтарган бундай партия ташкилотларининг иш тажрибаларини кенг оммалаштиришимиз, барча колхоз партия ташкилотларининг ҳам мана шундай ишлашига эришмоғимиз керак.

Область ва район партия комитетлари колхозларнинг йириклашуви муносабати блан барча колхозларда партия ташкилотлари, бригадаларда, чорвачилик фермаларида эса партия группалари тузилишига эришишлари, энг муҳими, уларнинг ишчанлик қобилиятини тинмай оширишлари лозим.

Колхоз партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини ошириш, партия ташкилотларига, партия группаларига раҳбарликни кучайтириш, партиявий ички ишларни яхшилаш масалалари блан область ва район партия комитетларининг секретарьлари, бўлим мудирлари, барча инструкторлар системали равишда шуғулланишлари керак. Шундагина биз бу соҳада Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети VI пленуми Қарорларини тўла бажараоламиз.

Колхоз партия ташкилотининг иши даставвал партия ташкилоти секретарининг савиясига, унинг ташкилотчилик қобилиятига боғлиқдир. Партия ташкилотлари секретарьларини танлаш, тарбиялаш, уларни партиявий иш тажрибалари блан қуроллантириш — район партия комитетларининг энг муҳим вазифасидир.

Бошланғич партия ташкилотларида ички партиявий ишларни яхшилашда вақт-вақтида яхши тайёргарлик блан юксак савияда ўтказиладиган партия мажлислари катта аҳамиятга эгадир. Партия мажлислари коммунистларни большевикча тарбиялашнинг чинакам мактабидир. Колхоз ҳаётига, унинг истиқболига доир энг муҳим масалаларни партия мажлисларида чуқур муҳокама қилиш лозим. Область ва район партия комитетларининг вазифаси—колхозларда партия мажлисларининг савиясини ва ролини тинмай оширишдан иборатдир.

Республикамизнинг барча колхоз ва совхоз далаларида пахта йиғим-терими оммавий равишда бошланди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети сентябрь ойида давлатга камида 40 процент пахта топширишни уюштиришни барча партия ташкилотлари олдига асосий вазифа қилиб қўйди. Бу шарафли вазифани бажаришда айниқса қишлоқ коммунистлари ва колхоз партия ташкилотлари зиммасига жуда катта мас'улият юклатилган. Партия Марказий Комитети ҳарбир колхоз ва бригадада пахта тайёрлаш графигининг ҳеч сўзсиз бажарилиши учун биринчи навбатда коммунистлардан, колхоз партия ташкилотларидан қаттиқ жавобгарлик талаб қилади.

Область ва район партия комитетларининг энг муҳим вазифаси—пахта тайёрлаш давлат планини бажариш, колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан тобора мустаҳкамлаш учун курашда колхоз партия ташкилотларининг, қишлоқ коммунистларининг ташкилотчилик ва етакчилик ролини тинмай оширишдир. Колхоз партия ташкилотларини ташкилий-сиёсий жиҳатдан мустаҳкамлаш, партиявий-ташкилий ишларни тубдан яхшилаш—социалистик қишлоқ хўжалигимизни янада юксалтириш, пахтачиликни ривожлантириш сталинча программасини бажаришнинг гаровидир.

Колхоз партия ташкилотларини ташкилий-сиёсий жиҳатдан тинмай мустаҳкамлайлик!

Тўқучилар мусобақаси

Тошкентдаги Сталин номли тўқимачилик комбинатининг коллективи Октябрьолди социалистик мусобақасини тобора кучайтирмоқда. Хомаш'ёларни тежаб сарфлаш ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга қаратилган мусобақада 532 бригада, 109 участка ва 35 цех иштирок этмоқда. Мусобақадошларнинг юксак ташаббуси туфайли, комбинатда август ойида 37 тонна пахта ва 20 тоннага яқин ип тежалди.

Мастер ёрдамчиларидан ўртоқ Сироткин раҳбарлик қилаётган комплект август ойида пландан ташқари 4.280 метр ва ўртоқ Ашуров раҳбарлик қилаётган комплект 3.760 метр газмол тўқиб чиқарди. Донгдор тўқучи комсомолка Люба Ким август ойида пландан ташқари 1.200 метр газмол тўқиб, ойлик планини 128,6 процент бажарди.

Цехлар ўртасида ҳам Октябрьолди мусобақаси қизғин давом этмоқда. 1-нчи тўқув фабрикасининг ўртоқ Мартинова бошлиқ 1-нчи цехи август ойида пландан ташқари 40.838 метр юқори сифатли газмол ишлаб чиқариб, мусобақада биринчиликни эгаллади. Бу цехда Зокиров, Горелов, Ральков, Нестеренко, Новикова ва Рябикина каби илғор тўқучилар август ойи планини 120—125 процентга етказиб бажардилар. Бу ўртоқлар ҳар куни пландан ташқари 100 метргача маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар.

А. ТЎЛИБОЕВ.

Пахта теримини оммавий равишда кучайтириб юборайлик!

Тошкент область, Оржоникидзе районидаги йириклаштирилган «Москва» колхозида пахта терими оммавий тус олди. **Суратда:** (чапдан ўнгга) нормаларини доим ошириб бажараётган **К. Юсуфжонова, К. Алиқулова, Н. Ўрмашева, Н. Ҳошимова** ўртоқлар пахта теримида.

И. Глауберзон фотоси.

Пахтани саноат сортларига қараб теришга аҳамият берилсин

Косонсой район. Қўқимбой қишлоқ советининг колхозлари Наманган областида пахта йиғим-теримига биринчи бўлиб киришдилар. Янги ўзлаштирилган ерларда пахтадан мўл ҳосил етиштирилди.

Берия номли колхозда йиғим-терим кундан-кунга қизиб бормоқда. Ўртоқ Иброҳим Фаттоев бошлиқ бригада янги ҳосилни йиғиб-териб давлатга топширишни яхши уюштирди. Бригада 5 кун ичида 10 процент пахта топширди. Ҳозир бригадада кунига йиллик планини 2,5—3 проценти миқдорида пахта терилмоқда. Мавсумда 10 минг килограмм пахта териш мажбуриятини олган чевар теримчи ўртоқ Ма'рифат Жа'фарова ҳар куни 140—150 килограммдан отбор сорт пахта тераётир. Қумри Эшматова, Ҳажалхон Акбарова, Ўғилхон Турсунова каби 20 дан ортиқ теримчи кунлик терим нормасини ошириб бажармоқда.

Маленков номли колхозда теримни яхши уюштирган звено бошлиғи ўртоқ Аминахон Шарипова йиллик планни 12 процент бажарди. Бу звенода терилган пахтанинг ҳаммаси отбор сортга қабул қилинмоқда. Бу колхозда ҳам Ачахон Жўраева, Ачахон Мерганова, Ризқлик Маҳмудова, Турсуной Тошева, Турғунхон Маҳмудова ва Соатой Маннонова каби кунда 130—140 килограммдан пахта тераётган чевар теримчилар анчагина бор.

Бироқ, бу колхозларда илғор теримчиларнинг иш тажрибалари бошқаларга ёйилмаётир. Колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар қизитиб юборилган эмас. Натижада, ба'зи бригада ва звеноларда теримчилар пахтанинг сортларини аралаштириб, хом тераётирлар. Маленков номли колхознинг Мавлонхўжа А'лохонов бошлиқ бригадасида 31 августда Ачахон Даминова, Ачақўзи Умарова, Ачақўзи Жўраевалар терган пахтанинг анча қисми хом бўлган. Ўша куни бригада бўйича терилган 1.800 килограмм пахта 1 сентябрьда ҳам пунктга топширилмади.

Бригада бошлиғи А'лохонов пахта нобудгарчилигига йўл қўймоқда. Пахта, ташиш вақтида йўлларга тўкилиб, оёқости бўлаётир. Пахта нобудгарчилигига қарши кураш мақсадида дала йўлларига яшиклар ўрнатилган эмас. Шу колхознинг Абдусамат Раҳмонов ва Мамажон Бойхонов бошлиқ бригадаларида ҳам пишган пахта блан хом пахтани аралаштириб териш ҳоллари юз бермоқда.

Берия номли колхознинг раиси ўртоқ Аҳмад Жа'фаров йиллик план 6 процент бажарилди деб ҳовлиқиб, пахтани саноат сортларига ажратиб теришга аҳамият бермаётир. Эшматов бошлиқ бригадада 31 август куни терилган 800 килограмм пахта хом бўлгани учун пункт қабул қилмади. Бу бригадада ҳатто отбор сорт пахтага хом ва касал теккан пахталар аралаштириб терилган.

Колхоз бўйича терим ялпи бошлаб юборилган бўлса ҳам, Абдуғани Мажидов бошлиқ бригадада шу вақтгача хирмон жойи тайёрланмаган. Теримчилар пахтани марзаларга, тупроқли ва нам жойларга тўкиб кетмоқдалар. Бу бригадада терилган пахта ўша куни теримчилардан қабул қилиб олинмаётир. Масалан, Ачахон Обидова томонидан 31 августда терилган пахта 1 сентябрь туш пайтидагина қабул қилинди.

Бундай ҳол Қўқимбой қишлоқ советидаги бошқа колхозларда ҳам юз бермоқда. Косонсой район партия, совет ташкилотлари ва тайёрлаш органлари йиғим-теримнинг дастлабки кунларида юз бераётган нуқсонларни тугатиб, колхозларда пахтани саноат сортига ажратиб теришга жиддий э'тибор беришлари зарур.

А. ТИЛЛАЕВ.
А. ХАЙИРОВ.

Ғиждувон район колхозларининг чевар теримчилари

БУХОРО, («Қизил Ўзбекистон» мухбиридан). Ғиждувон районининг колхозларида кўп чевар теримчилар бор. Районобод қишлоқ советидаги Каганович номли колхоз а'зоси Ҳанифа Мирзаева, «Большевик» колхозининг а'зоси Хосият Отамуродова ўртоқлар ўтган йили районда 5 мингчи теримчилар ҳаракатининг ташаббусчиси бўлиб, 10 минг килограммдан пахта терган эдилар. Бу илғорлар бу йил пахта теримининг дастлабки кунлариданоқ 150—160 килограммдан пахта термоқдалар.

Сталин номли колхознинг а'зоси ўртоқ Муҳтарам Ражабова теримнинг биринчи куниданоқ намуна кўрсатмоқда. У, 31 август куни 221 килограмм отбор ва биринчи сорт пахта терди. Ўртоқ Ражабова ўз тажрибасини бошқа теримчиларга ҳам ўргатди. Унинг икки қўллаб пахта териш тажрибасини ўрганган Орипова, Баҳромова ўртоқлар шу куни 190 килограммдан пахта тердилар.

Районнинг бошқа колхозларидаги стахановчи теримчилар ҳам дастлабки кунлардан бошлаб терим нормаларини анча ошириб бажармоқдалар. Қорахони қишлоқ советидаги Сталин номли колхозда Турдиой Полвонова, Куйбишев номли колхозда Қурбоной Арслонова, Ленин номли колхозда Фотима Муродова ўртоқлар ҳар куни 180—200 килограммдан пахта тераётирлар.

1 сентябрь куни районда илғор теримчиларнинг кенгаши бўлди. Кенгашда район партия комитетининг секретари ўртоқ Насриддинов Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг «1950 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашни уюштириш тўғрисида»ги Қарорини амалга оширишда теримчиларнинг вазифаси ҳақида доклад қилди. Теримчилардан кўп киши музокарага чиқиб ўз тажрибасини сўзлаб берди ва янги мажбуриятлар олди. Сарвари қишлоқ советидаги Сталин номли колхознинг теримчиси ўртоқ Рузвон Азимова мавсумда 14 минг килограмм, Фиришкент қишлоқ советидаги Сталин номли колхознинг теримчиси Сафарова, Улфатбиби қишлоқ советидаги Ленин номли колхознинг теримчиси Ҳанифа Аҳадова ўртоқлар 12 минг килограммдан пахта теришга сўз бердилар.

Кенгаш қатнашчилари мавсумда 6—7—10 минг килограммдан пахта теручилар ҳаракатини кучайтириш, ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай, барвақт териб олиб йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун курашиш ҳамда камида 80 процент отбор, биринчи сорт пахта теришга чақириб, Бухоро областидаги ҳамма колхозчиларга очиқ хат қабул қилдилар.

С. КАРИМОВ.

Пахта йиғим-терими планга мувофиқ ўтказилмоқда

Бухоро область, Вобкент район. Халач қишлоқ советидаги Сталин номли колхознинг 771 гектар пахта майдонида мўл ҳосил етишди. Колхозчилар пахта ҳосилини ўз вақтида, нобуд қилмай йиғиб-териб давлатга топшириш учун ҳартарафлама пухта тайёргарлик кўрдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг пахта йиғим-теримини ўтказиш тўғрисидаги Қарори асосида колхозда йиғим-терим плани тузиб чиқилди. Бу планга мувофиқ, колхоз август ойида йиллик планнинг 4 проценти, сентябрь ойида 46 проценти, октябрь ойида 47 проценти миқдорида пахта топшириб, Октябрь байрамининг 33 йиллиги кунигача планни тўла бажариши керак. Колхоз правлениеси пахта йиғим-теримининг биринчи куниданоқ графигининг тўла бажарилишини та'минн қилди. Натижада, колхоз 1 сентябрьгача давлатга 7 процент пахта топшириб, август ойи графигини ошириб бажарди.

Терим сур'атининг кундан-кун кучайиши колхозда сентябрь ойи пахта тайёрлаш графиги ҳам анча ошириб бажарилажагини кўрсатмоқда. Теримга ажратилган 900 колхозчидан 830 киши нормасини ошириб бажармоқда. Бирнеча ўнлаб теримчи нормадаги 60 килограмм ўрнига 120—130 килограммдан пахта тераётир.

Н. ОХУНЖОНОВ.

Илғор бригада

Тошкент қишлоқ район. Эркин қишлоқ советидаги йириклашган Юсупов номли колхозда пахта йиғим-терими пухта тайёргарлик блан бошланди. Теримчилар кўп хонали этак блан та'минландилар. Уларга алоҳида қоп-қанорлар берилди. Теримнинг дастлабки кунидаёқ керак бўладиган барча зарур нарсалар аввалдан тахт қилиб қўйилди.

Колхоз правлениеси (раиси ўртоқ Мухторова) теримчиларнинг нормани тўла ва ошириб бажаришлари учун биринчи кундан бошлаб далада иссиқ овқат ташкил қилди, болалар яслиси очди. Ҳарқайси бригададаги дала шийпонлари жиҳозлантирилиб, партия ва ҳукуматнинг пахта йиғим-теримини ўтказиш тўғрисидаги қарори асосида шиорлар ёзилди. Масалан, ўртоқ Сами' Абдуллаев бошлиқ 4-нчи бригаданинг шийпонида радиоприёмник ўрнатилган. Қизил бурчак ташкил қилинган. Бу ерда газеталар, китоблар бор. Шийпоннинг олди томонига:

— «Пахтани қанча кўп берсак, колхозимиз шунча давлатли бўлади!» — деган шиор осиб қўйилган.

Ўртоқ Абдуллаев бошлиқ бригада ҳам, колхоздаги бошқа бригадалар қатори 1 сентябрьда теримга тушди. Ҳартарафлама яхши тайёргарлик кўрилганлиги туфайли бригадада биринчи куниёқ иш анча натижали бўлди. Бригада 1 сентябрь куни 1700 килограмм, 2 сентябрь куни 1750 килограмм, 3 сентябрь куни 1800 килограмм пахта териб давлатга топширди. Ҳар кунги терилган пахта бригаданинг йиллик планига нисбатан 1,5 процентни ташкил қилади.

Бу бригадада теримчилар мусобақаси яхши йўлга қўйилган. Теримчилар бу йил кўп пахта териш юзасидан катта мажбурият олганлар. Улар бу мажбуриятни тўла адо этиш учун иш вақтидан унумли фойдаланиб, нормаларини анча ошириб бажармоқдалар. Теримчи Раҳима Носирова, Мас'уда Пардақулова, Лутфи Сиддиқова, Ҳалима Қирғизбоевалар биринчи кундан бошлаб 110 — 120 килограммдан пахта термоқдалар.

Колхознинг бошқа бригада ва звеноларида ҳам пахта терими тобора кучайиб, теримчилар нормаларини кунда икки ҳисса ошириб бажараётирлар. Колхозчилар бу йил 585 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнер ўрнига 40 центнердан пахта ҳосили бериш ҳақидаги ва'даларини тўла бажаришга қаттиқ ишонганлар.

О. АБДУЛЛАЕВ.
Н. ЗУФАРОВ.

Пахта тез очилтирилмоқда

БУВАЙДА, (Фарғона области). (ЎзТАГ). Бувайда районидаги ҳамма колхоз пахта теримига киришди. Карл Маркс номли колхозда бир кунда терилаётган пахта йиллик планнинг 2,2 процентини ташкил этади. Райондаги бошқа кўпгина колхоз ҳам пахта теримини кундан-кун кучайтирмоқда.

Юсупов номли колхозда ғўзалар яхши ўсиб, бир-бирига туташиб кетган. Теримчилар ғўзани тез очилтириш учун шамоллатиш чораларини кўрмоқдалар. Бу чора оралиқдаги кўсакларнинг тез очилишига ёрдам беради.

Ўтган йили яхши натижа берган бундай усул ҳозирги вақтда қуёш тегмайдиган жойлардаги кўсакларни тезроқ очилтириш учун қўлланилмоқда.

Юқоридан буйруқ кутиб, теримни бошламаётирлар

Фарғона областининг пахтакорлари бу йил чигитни эрта экканликлари, ғўза парваришини яхши уюштирганликлари натижасида ҳосил ўтган йилга нисбатан анча илгари етишди ва август ойининг ўрталаридаёқ пахта очилабошлади. Областьнинг Қува, Молотов, Бувайда, Охунбобоев районларида ҳосил шу вақтгача сра кўрилмаган даражада мўл бўлди. Каганович, Киров ва Фрунзе районларидаги илғор колхозлар август ойининг сўнгги кунларидан пахта теримини бошлаб юбордилар. Каганович районидаги Карл Маркс номли, Калинин номли, Жданов номли колхозлар пахта йиғим-теримига пухта тайёрланиб, ҳозиргача давлатга йиллик планнинг 15 — 20 проценти миқдорида пахта топширдилар. Каганович районидаги ҳамма колхоз ҳам пахта теримини қизғин олиб бораётир. Шунинг учун ҳам бу районда ҳар куни йиллик планнинг бир проценти миқдорида ва ундан ҳам ошиқ пахта тайёрланмоқда. Киров районидаги Каганович номли колхозда кунига 60 — 80 тонна пахта терилмоқда.

Аммо пахта териш ва тайёрлаш областьнинг ҳамма районида ҳам ана шундай яхши бораётир деб бўлмайди. Областьдаги ҳамма районда пахта теримини қизитиб юбориш учун етарли имкониятлар бўлгани ҳолда, кўпгина район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари юқоридан буйруқ кутиб, ҳалигача пахта теримини бошлаб юборганлари йўқ. Қува, Фарғона, Водил ва Охунбобоев районларидаги партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари пахта ҳосилини йиғиб-териб олишга бепарволик блан қарамоқдалар. Колхозларнинг раислари райондан буйруқ кутиб, ғанимат кунларни бекорга ўтказмоқдалар. Район ташкилотларининг раҳбарлари эса, «ҳали вақт эрта, пахта ёппасига очилса, теримга бирдан тушамиз» демоқдалар.

Биз яқинда Фарғона район партия комитетининг секретари ўртоқ Муҳиддинов блан бирнеча колхозни кўриб чиқдик. Ҳамма ерда ҳам пахта ёппасига очилган, ба'зи тошлоқ участкаларда пахталар ерга тўкилиб ётибди. Биз Чкалов номли колхознинг раиси ўртоқ Рўзиевдан пахта теримига киришмаганликнинг сабабини сўраганимизда, ўртоқ Рўзиев: «50 гектар ердаги ғўзамиз ҳақиқатан ҳам текис очилиб кетган. Пахталар шамолда учиб, эгатларга тўкилиб ётибди. Тер десалар, кунига 8 тоннадан ва ундан ҳам ошириб пахта териш мумкин, лекин райондан ҳали буйруқ олганимиз йўқ», деди.

Район партия комитетининг секретари ўртоқ Муҳиддинов колхоз раисининг бу жавобини эшитиб: «мен агроном юбораман, текшириб кўрсин, сўнгра терасизлар» деб кетаверди. Орадан 4 кун ўтди. Аммо колхозга агроном келмади, колхоз эса, ҳалигача пахта теримига киришгани йўқ.

Фарғона районининг Каганович номли, Ворошилов номли, «Ёш ленинчи» колхозларида ҳам пахталар ёппасига очилган. Бу йирик колхозларнинг раислари Назаров, Ғозиев ва Тожибоев ўртоқлар етилиб очилган пахталарни бемалол терабошлаш мумкинлигини билсалар ҳам, «райондан 10 сентябрьдан пахта теришга тушинглар, деган буйруқ бор» деб пахта теримини бошлаганлари йўқ. Чекшўра, Қорасув, Лоғон ва бошқа қишлоқ советларида ҳам пахталар очилиб, ба'зи жойларда ерга тўкилиб ётипти. Лекин колхоз раҳбарлари райондан буйруқ кутиб, теримга рухсат бермаётирлар. Район ташкилотлари раҳбарларининг айби блан, август ойининг охирги кунларида йиллик планнинг камида 3 — 4 проценти миқдорида терилиши лозим бўлган пахта терилмай қолди. Сентябрь ҳам келди, ҳали ҳам бу колхозларнинг бирортаси пахта теримига киришмаган.

Пахтаси текис очилган Охунбобоев районида ҳам аҳвол шундай. Райондаги «Сталинчи», Сталин номли, Фрунзе номли ва бошқа колхозларнинг пахталари 10 — 15 августдаёқ очилган бўлса ҳам, район партия комитетининг секретарьлари Ҳошимов, Қозоқов ва район ижроия комитетининг раиси Охунбоев ўртоқларнинг «Теримга 10 сентябрьдан тушилади» деган нотўғри кўрсатмаларига асосланиб, ҳали пахта теримига киришилгани йўқ.

Қува район партия комитетининг секретари Файзуллаев, район ижроия комитетининг раиси Исроилов ўртоқлар пахта йиғим-теримини большевикча уюшқоқлик блан ўтказишга яхши раҳбарлик қилмаётирлар. Ҳалигача райондаги жуда кўп колхознинг йиғим-терим плани тузилмаган. «Октябрь», Будённий номли, «Саноат» ва бошқа бирқанча колхозда қоп-қанорлар ва теримчилар учун этак етишмайди. Йўл-кўприклар тузатилмаган, дала шийпонлари жиҳозлантирилмаган. Бу районда ҳам очилган пахталарни териш кечиктирилмоқда. Ҳатто кўп колхоз раҳбари «ҳали вақт эрта» деб юрипти. Энгельс номли, Карл Маркс номли колхозларнинг пахталари далада тўкилиб ётганлиги тўғрисидаги сигналлар район ташкилотлари раҳбарларини ташвишлантирмаётир. Бу 2 колхозда ҳозиргача 300 этак, 450 та қоп-қанор етишмаётир.

Шу кунларда Фарғона областида ҳар куни йиллик планнинг бир проценти миқдорида ва ундан ҳам кўпроқ пахта териб топшириш учун далаларда очилган пахта етарли. Область ва районларнинг раҳбарлари ҳозиргача йўл қўйилиб келинаётган камчиликларни тезда тугатиб, пахта йиғим-теримини оммавий равишда кучайтириб юбориш учун тегишли тадбирларни кўришлари керак.

Х. ИКРОМОВ
«Қизил Ўзбекистон», мухбири.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг IV пленуми

ВЛКСМ Марказий Комитетининг IV пленуми «Комсомол ташкилотларининг ёшлар ўртасида олиб бораётган маданий-оммавий ишларининг аҳволи ва бу ишларни яхши йўлга қўйиш чоралари тўғрисида» ва «Украина ЛКСМ Переяслав—Хмельницкий район комитетининг ишлари тўғрисида»ги масалаларни муҳокама қилди. Пленум муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар чиқарди.

Пленум қатнашчилари ғоят баланд руҳ блан ўртоқ Сталинга мактуб қабул қилдилар.

I.

Биринчи масала юзасидан ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Н. А. Михайлов доклад қилди.

Пленум қатнашчилари ўз сўзларида мамлакатимизда совет халқининг коммунистлар партияси раҳбарлиги остида социалистик маданиятни, фан, сан'атни мисли кўрилмаган даражада юксалтирганлиги ҳақида гапирдилар. Маданий қурилиш соҳасидаги ҳамма ишларда комсомол актив қатнашмоқда.

Пленумда комсомол ташкилотларининг ёшлар ўртасидаги оммавий-маданий ишларида жиддий камчиликлар борлиги ҳам кўрсатиб ўтилди. Кўпгина комсомол ташкилотлари бу ишга етарли баҳо бермаётирлар, маданий-оқартув муассасаларининг ишлари блан кўпинча қизиқмайдилар, бу муассасаларга тегишинча ёрдам бермайдилар, улар ба'зи клублардаги ишларнинг ғоявий ва бадиий жиҳатдан паст савияда ўтказилишига тоқат қилиб келмоқдалар. Комсомол ташкилотлари корхоналар, колхозлар, совхозлар, МТСлар, район ва шаҳарларда маданий ишларни ҳартарафлама кучайтириш учун мавжуд бўлган жуда катта имкониятлардан яхши фойдаланмаётирлар. Комсомол ташкилотларининг маданий ишларни касаба союз ташкилотлари ва маданий-оқартув муассасалари ишларидан алоҳида ва қизиқтирарли бўлмаган тарзда олиб бораётганликларини кўрсатадиган фактлар кўп.

Пленумда комсомол ташкилотларининг ишчи ва колхозчи ёшларнинг маданий-техника савиясини ошириш соҳасидаги ишлар блан етарли даражада шуғулланмаётганликлари та'кидлаб ўтилди.

Мамлакатда юз минглаб бадиий ҳаваскорлик коллективлари бор. Шаҳар ва қишлоқлардаги миллионларча меҳнаткашлар бу коллективларда қатнашмоқдалар. Пленум комсомол ташкилотларининг ёшлар ўртасида бадиий ҳаваскорликни кучайтиришга кўпинча тегишли даражада э'тибор қилмаётганликларини кўрсатди.

Кино—барча сан'атлар орасида энг оммавий сан'ат бўлиб, ёшларни мафкуравий жиҳатдан тарбиялашнинг кучли қуролидир. Кўпгина комсомол ташкилотлари, хусусан қишлоқлардаги комсомол ташкилотлари аҳолига кино хизматини тобора яхшилаш соҳасида ташаббус кўрсатмаётирлар.

Пленумда ёшларга жисмоний тарбия бериш соҳасидаги ишларда бўлган камчиликлар қаттиқ танқид қилинди. Комсомолларнинг талайгина қисми кўнгилли спорт жамиятларига а'зо эмас. Комсомол а'золари кўпгина спорт коллективларида жуда суст қатнашмоқдалар.

Пленум қабул қилган резолюциясида ВЛКСМ Марказий Комитетининг бюроси, область, ўлка комсомол комитетлари, иттифоқчи республикалар ЛКСМ Марказий Комитетлари комсомол ташкилотларининг ёшлар ўртасидаги оммавий-маданий ишларига раҳбарлик қилишга етарли даражада э'тибор бермаётганликларини та'кидлади.

Пленум комсомол ташкилотларининг ёшлар ўртасидаги оммавий-маданий ишларини ҳар жиҳатдан яхши йўлга қўйиш зарурлигини уқдириб ўтди. Комсомолдаги оммавий-маданий ишлар ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг энг муҳим таркибий қисми бўлмоғи керак. Комсомол ташкилотлари совет ёшларини Ватан олдидаги бурчларини яхши тушунадиган ва Ленин — Сталин партиясига чексиз содиқ бўлган билимли ҳамда маданий кишилар қилиб тарбиялаш соҳасида доим, хилма-хил маданий ишларни бажаришлари керак.

Пленум комсомол ташкилотлари олдига маданий-оқартув муассасалари блан алоқани ҳартарафлама мустаҳкамлаш, бу муассасаларнинг иш мазмунини чуқур ўрганиш вазифасини қўйди. Комсомол а'золари клублар, маданият уйлари, қироатхоналар, кутубхоналар, стадионларнинг ишларида бевосита қатнашишлари керак. Комсомол ташкилотлари маданий-оммавий ишларни касаба союз ташкилотлари ва маданий-оқартув муассасалари блан биргаликда олиб боришлари лозим.

Пленум ишчи ва қишлоқ ёшлари кечки мактабларининг ишларига катта э'тибор қилди. Комсомол бу мактабларнинг юраги ва қалби бўлиши, еттийиллик мактаб ҳажмида ма'лумоти бўлмаган ёшларни бу мактабларга жалб этиши лозим. Комсомол ташкилотлари кечки мактабларга ўқувчилар олиш планини бажаришда, уларни малакали ўқитувчи кадрлар блан мустаҳкамлашда, ўқув-материал базасини вужудга келтиришда халқ маорифи органларига ёрдам беришлари лозим.

Халқ хўжалигининг барча соҳаларида техниканинг тўхтовсиз тараққий этаётганлиги саноат корхоналаридаги комсомол ташкилотларидан ёш ишчиларнинг малакасини, ишлабчиқариш маданиятини ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилишни талаб этади. Илғор фан ва техниканинг ютуқларини, ишлабчиқариш новаторларининг меҳнат усулларини ишчи ёшлар ўртасида пропаганда қилиш зарур. Қишлоқлардаги комсомол ташкилотлари агрономия ва зоотехника билимларини пропаганда қилишда ташаббус кўрсатишлари керак. Ёшларни илғор қишлоқ хўжалик фанининг ютуқлари блан таништириш, қишлоқ хўжалиги илғорларининг иш тажрибаларини кенг ёйиш керак.

Пленум комсомол ташкилотларига лекция пропагандасини яхши йўлга қўйиш, ёшлар ўртасида ўқиладиган лекция ва докладларнинг юксак савияда бўлишини та'минлаш вазифасини топширди.

Китоб — билимларнинг манбаидир. Комсомол ташкилотлари ёшларнинг китоб ўқишга бўлган муҳаббатини оширишлари, йигит ва қизларнинг сиёсий, бадиий, илмий-техника ва қишлоқ хўжалик адабиётини мунтазам суратда ўқиб боришларига эришишлари керак. Кутубхоналар, қироатхоналарнинг ишларини яхши йўлга қўйиш, китоб фондларидан яхши фойдаланиш ва уларни сақлаш тўғрисида доим ғамхўрлик қилиш — комсомолнинг бурчидир.

Комсомол ташкилотлари комсомол ва ёшларни бадиий ҳаваскорлик тўгаракларига оммавий суратда жалб этишлари, бадиий ҳаваскорлик коллективларини кўпайтириш ва уларнинг ишларини яхшилаш чораларини кўришлари керак. Бу ишларни кампания тарзида эмас, балки кун сайин амалга ошириш лозим.

Совет ёшларига бағишланган ва ғоявий-бадиий жиҳатдан юксак савияда бўлган пьеса ва спектакльларни яратишда драматургларга ҳамда театр коллективларига ҳартарафлама ёрдам бериш керак. Ёш артистлар, музикачилар, адабиётчилар, рассомларнинг ҳаёти, ишлари, ўқишига доим э'тибор қилиш, уларни жамоат ишларида актив қатнаштириш керак. Энг исте'додли, ижодкор ёшларни аниқлаб топиш мақсадида доим конкурс, кўрик, учрашув, виставкаларни уюштириш, адабиёт ва сан'ат соҳасида ишловчи ёшларнинг ижодини муҳокама қилиш тавсия этилади.

Комсомол ташкилотлари аҳолига кино хизматини яхшилашда актив қатнашишлари лозим. Кинолаштириш бошқармалари ва бўлимлари блан биргаликда ишлаб, кино механик кадрлар сафини мустаҳкамлаш чораларини кўриш, энг яхши комсомолларни бу ишга юбориш, колхозларда комсомоллар ва ёшлар орасидан жамоатчи кино ташкилотчиларни етиштириш керак.

Комсомол ташкилотлари маданий-оқартув муассасаларининг ходимларини танлаш, тайёрлаш ва қайтадан тайёрлашда актив қатнашишлари, оммавий-маданий ишларда яхши ташаббус кўрсатган комсомол а'золарини бу муассасаларнинг ишларига жалб этишлари лозим.

Комсомол ташкилотлари клублар, қироатхоналар, маданият уйлари, қизил бурчаклар, кутубхоналар, маданият ва дам олиш паркларининг моддий базасини мустаҳкамлаш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилишлари керак.

Пленум комсомол ташкилотларини оммавий физкультура ҳаракатини бундан кейин янада кучайтиришга чақирди. Комсомол а'золари ёшларнинг оммавий физкультура ҳаракатига етакчилик қилишлари, совет физкультурачиларининг спорт соҳасидаги маҳоратини оширишлари керак. Комсомол ташкилотлари оммавий спорт мусобақалари ва байрамларини, спорт кечаларини ҳамда ёшларнинг спорт мастерлари блан учрашувларини уюштиришда ташаббускор бўлишлари керак. Туризмни ҳартарафлама кучайтириш, ёшларнинг шаҳар атрофларига кўплаб чиқишларини уюштириш, бир кунлик экскурсияларни, велосипед пойгаларини, қайиқ ва шлюпкаларда ўтказиладиган мусобақаларни ташкил этиш зарур.

II.

Пленумда Украина ЛКСМ Переяслав—Хмельницкий район комитетининг секретари ўртоқ Г. Е. Жук иккинчи масала юзасидан доклад қилди.

Пленум райондаги комсомоллар ва ёшлар район олдидаги хўжалик ва сиёсий вазифаларни бажаришда партия ташкилотининг раҳбарлиги остида актив қатнашаётганликларини та'кидлади.

Шу блан бирга пленум район комсомол комитети ва райондаги кўпгина бошланғич комсомол ташкилотларининг ишларида жиддий камчиликлар борлигини ҳам уқдириб ўтди.

Пленум ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги ишларни тобора яхшилаш—район комсомол ташкилотининг асосий вазифаси эканлигини та'кидлади.

Район комсомол комитети, бошланғич комсомол ташкилотлари социалистик қишлоқ хўжалигини тобора ривожлантириш учун курашда партия ташкилотлари ва совет органларига амалий ёрдам бериш учун ёшларни сафарбар қилиш соҳасида сиёсий ва ташкилотчилик ишларини моҳирлик блан кенг миқ'ёсда уюштиришлари керак

Комсомол ташкилотлари колхозларни йириклаштиришда актив қатнашишлари, қишлоқ хўжалик фани ва илғорларнинг тажрибаларини пропаганда қилиш ва кенг ёйишда, колхоз ва совхоз кадрларини тайёрлаш ва қайтадан тайёрлашда партия ҳамда совет органларига ёрдам беришлари лозим:

Район комсомол комитети олдига мактаблардаги комсомол ва пионер ташкилотларига раҳбарликни кучайтириш, ўқувчиларнинг ҳартарафлама пухта билим олишлари ва интизомни мустаҳкамлашлари учун уларнинг директорлар ва ўқитувчиларнинг ишларига ёрдам беришларини та'минлаш вазифаси қўйилди.

Район комсомол комитети, комсомол ташкилотлари комсомол ва ёшлар ўртасида сиёсий-оқартув ишларини тобора кучайтиришлари лозим. Сиёсий ўқишга комсомоллар блан бирқаторда комсомолда бўлмаган ёшларни ҳам жалб этиш керак.

Пленум район комсомол комитетига бошланғич комсомол ташкилотларига раҳбарликни яхшилаш вазифасини юклади. Район комсомол комитетининг секретарьлари, бюро а'золари, район комсомол комитети аппаратидаги ходимлар комсомол ташкилотларининг ишларини пухта ўрганишлари, уларга амалий ёрдам беришлари керак. Комсомол активини большевикча принципиаллик руҳида ва камчиликларни тезликда йўқотиш, топширилган иш учун жавобгарликни ошириш руҳида тарбиялаш зарур. Район комсомол комитети район комсомол ташкилотида танқид ва ўз-ўзини танқидни ҳартарафлама кучайтириши, ёшлар оммаси блан алоқани ҳартарафлама мустаҳкамлаши, илғор йигит ва қизларни комсомолга қабул қилиш соҳасидаги ишларни яхши йўлга қўйиши зарур.

Тошкентдаги ҳунармандчилик мактабида ўқиган **Жаббор Мамасаидов** ҳозирги вақтда Андижондаги «Строммашина» заводининг кўп станокда ишловчи энг яхши токарьларидан биридир. Мамасаидов стахановчилар вахтасида туриб, ўз нормасини доим 150—200 процент бажариб келмоқда.
Суратда: Жаббор Мамасаидов иш устида.

С. Безносов фотоси.
(УзТАГ фотохроникаси).

Завод ҳаёти янгиликлари

◆ Тошкентдаги Каганович номли паровоз-вагон ремонти заводида мусобақа якунлари бўйича илғор ишчи деган ном берилди. Бу номни олган кишилар орасида асбоб цехининг кекса эговчиси А. Хўжаев, чўян қуйиш цехининг шишкачиси Исмоилов, темирчилик цехининг рессорчиси Ҳусанбоев, паровоз цехининг қозончиси Брикин, темирчилик цехининг темирчиси Карпов, механика цехининг токари Золотов, вагон цехининг дурадгори Демин ва бошқа ўртоқлар бор.

◆ Андижон область, Ленинск шаҳридаги «Средазнефтестрой» трестига қарашли 6-нчи қурилиш-монтаж бошқармасида қурилиш ишлари тобора кўпроқ машиналаштирилмоқда. Бош механик Н. А. Панибратцев машиналардан тўла фойдаланиш ва унинг иш унумини ошириш тўғрисида 50 дан ортиқ таклиф киритди. Бу таклифларни татбиқ қилиш давлатга бир миллион сўмдан ортиқ фойда келтирди.

◆ Красногвардейск қанд заводининг ТЭЦ коллективи мусобақада ғолиб чиқиб, кўчма қизил байроқ ва пул мукофоти олишга муваффақ бўлди. Электрик Кейн, токарь Ханстов, слесарь Абдураҳмонов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадалар ҳам пул мукофоти олдилар. Якка мусобақа ғолибларидан Триведова, Жураковский, Таровой ўртоқларга ташаккур э'лон қилинди ва пул мукофоти берилди.

◆ Таштрамнинг 2-нчи депо парки темирчилик цехининг ишчилари ёппасига стахановча меҳнатга кўчдилар. Бу цехда ойлик планини 200 процентдан кам бажарувчи ишчи йўқ. Электр блан пайванд қилучилардан Жумабоев, Тухфатуллин, темирчилардан Трефанов, Зокиров, Асомиддинов, слесарь Копитов ўртоқлар август ойи планини 206—330 процентга етказиб бажардилар.

◆ Самарқанд паровоз депосининг ихтиро'чилари бирқанча яхши таклиф киритдилар. Темирчилик печьларини суюқ ёқилғидан қаттиқ ёқилғига (кўмирга) кўчириш депога анча маблағ тежаш имкониятини берди. Пневматик-гидравлик пресснинг ишга туширилиши натижасида анчагина ишчи кучи тежалди. Махсус асбобнинг ўрнатилиши қозончиларнинг ишини анча осонлаштирди. Депода слесарь Кушченко ва автомат группасининг бригада бошлиғи Фролов ўртоқлар айниқса кўп ихтиро'чилик таклифи киритдилар.

Район газеталари саҳифаларидан

Йирик колхознинг афзаллиги

Сурхондарё область, Шўрчи район, Жалойир қишлоқ советидаги Сталин номли пахтакор колхоз районда энг йирик хўжалик ҳисобланади. Бу колхоз «Зарбдор», «Пахтакор», «Бешйиллик», «Ёш ғайрат» колхозларини бирлаштириш натижасида ташкил этилди.

Ўзбекистон К(б)П Шўрчи район комитети ва меҳнаткашлар депутатлари район Советининг органи «Янги ҳаёт» газетаси йириклашган колхознинг афзаллиги ва бу колхознинг қисқа вақт ичида эришган муваффақиятлари ҳамда келажак истиқболи ҳақида махсус мақола босиб чиқарди.

Колхознинг 757 гектар пахта майдони бор. Меҳнатга лаёқатли ишчи кучи 697 кишига етди. Пахта далаларида механизациядан кенг фойдаланилабошланди. Натижада, сталинчилар бу йил мўл ҳосил етиштирдилар.

Колхозчилар бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил олиш учун мардона курашдилар. Абдулла Кенжаев, Қарши Мамадалиев бошлиқ бригада а'золари, Темир Хўжамқулов, Мамаражаб Маллабоев бошлиқ звено а'золари ҳар гектар ердан 70—80 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар.

Бирлашган колхознинг раиси Алихон Сафаров, колхозчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Узоқбой Жўраев ўртоқлар колхознинг келажак истиқболи тўғрисида бундай деб ёзадилар:

«Колхозда ҳосилни йилдан-йилга ошириш, колхозчиларнинг маданий-маиший аҳволини янада яхшилаш, Жалойир қишлоғини обод қилиш учун битмас-туганмас имкониятлар бор. Ҳозир қишлоқ янги тузилган план ва лойиҳа асосида қайта қурилабошлади. Яна бир-икки йил ичида илгариги Жалойир обод, маданий, кўкаламзорлашган ва тўла электрлаштирилган социалистик қишлоққа айланади».

Колхозларнинг йириклашуви пахта ҳосилини ошириш, колхозчиларнинг маданий-маиший аҳволини яна ҳам яхшилашда бирдан-бир тўғри йўл эканлиги Сталин номли колхоз мисолида ҳам яққол кўринмоқда.

Ҳозир республикамизнинг кўпчилик районларида майда колхозлар, колхозчиларнинг ўз ихтиёрлари блан бирлашиб, йириклашмоқдалар. Партия ва совет ташкилотларининг вазифаси — бу муҳим ҳаракатга бошчилик қилишдан, бирлашган ва йириклашган колхозларни ташкилий томондан мустаҳкамлашга алоҳида э'тибор беришдан иборат.

Муҳим соҳани унутган газета

Ўзбекистон К(б)П Балиқчи район комитети ва меҳнаткашлар депутатлари район Советининг органи «Пахта ғалабаси» газетасининг бундан уч ой илгариги бошмақоласида:

«Бошланғич партия ташкилотлари ишларига доимий ва ҳартомонлама ёрдам бериш керак»

дейилган эди. Бу—яхши маслаҳат, албатта. Броқ газета редакцияси ўзи кўтарган бу муҳим масалани тез фурсатда эсидан чиқариб қўйди.

Биз «Пахта ғалабаси» газетасининг июнь, июль ва август сонларини кўздан кечириб чиқдик. Шу давр ичида газета саҳифасида партия турмуши рубрикаси остида «Партия маорифи тормоқларида ўқув йилининг якуни» (6 июнь), «Район партия активининг йиғилиши» (17 июнь) ва «Ғўза қатор ораларига ишлов бериш даврида партиявий-сиёсий ишларни юксак даражага кўтарайлик» (23 июнь) сарлавҳали бори-йўғи учта пала-партиш ёзилган хабар босилди, холос. Бу хабарларда ҳам бошланғич партия ташкилотларининг ишларини яхшилашга қаратилган бирон жумла йўқ. Газетанинг кейинги сонларида «Партия турмуши» рубрикаси остида ҳеч қандай материал берилгани йўқ.

Ўзбекистон К(б)П Балиқчи район комитетининг секретари ўртоқ А. Алтунининг ёзишича, Балиқчи қишлоқ советидаги Оржоникидзе номли колхознинг бошланғич партия ташкилоти (секретари ўртоқ Қосимов), Гулистон қишлоқ советидаги «Правда» колхозининг бошланғич партия ташкилоти (секретари ўртоқ Муротов), «Социализм» колхозининг бошланғич партия ташкилоти (секретари ўртоқ Раҳмонов) каби жуда кўп колхоз партия ташкилотлари пахта ҳосили учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига бошчилик қилиб, катта муваффақиятларга эришганлар. Партиявий-ташкилий ва оммавий-сиёсий ишлар блан мутлақо шуғулланмай қўйган Сталин номли колхоз бошланғич партия ташкилоти (секретари ўртоқ Пўлатов) каби партия ташкилотлари ҳам бор.

Район газетасининг редакцияси партия ташкилотларининг биронтаси тўғрисида ижобий мақола бериб, уларнинг иш тажрибаларини оммалаштирмаётир. Шунингдек, редакция, ўз вазифасига бепарво қараб, муҳим сиёсий хўжалик кампанияларидан четда қолаётган партия ташкилотларининг камчиликларини танқид қилиш блан, партия ташкилотларига ёрдам бериш масаласига қизиқмай қўйди.

Район партия комитетининг органи «Пахта ғалабаси» газетаси (вақтинча мас'ул муҳаррири ўртоқ А. Тожибоев) партия ташкилотларининг ишларига ёрдам бериш масаласида район газетаси олдига қўйилган вазифани уддалайолмаётир. Район партия комитети ўз газетасининг ишига жиддий э'тибор бериши керак.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Мухбирларнинг хатларига э'тибор берилмаётир

Ўзбекистон К(б)П Наманган область комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Советининг органи «Сталин ҳақиқати» газетасига Чортоқ район партия, совет ташкилотларининг ходимларидан, қишлоқ мухбирларидан партия, комсомол ҳаётига, қишлоқ хўжалик ишларига доир танқидий ва ижобий хатлар, хабарлар юбориб турилипти.

Броқ бу хат ва хабарларнинг кўпчилиги редакцияда дараксиз йўқолиб кетмоқда. Масалан, бундан 3 ой илгари Чортоқ районидаги «Юлдуз» кинотеатри ва маданий-оқартув муассасалари ишлари ҳақида ёзилган жиддий танқидий мақола юборилган эди. Бу мақоланинг тақдири ҳам ҳалигача ма'лум эмас.

Шуни ҳам айтиш керакки, сўнгги вақтларда «Сталин ҳақиқати» газетаси саҳифаларида қишлоқ мухбирларининг хабарлари анча кам босилмоқда.

«Сталин ҳақиқати» газетасининг редакциясига юборган хат, хабарлар тўғрисида жавоб берилишини кутамиз.

П. АЛИХОНОВ.

Чортоқ район комсомол комитети мактаблар бўлимининг мудири.

ГАЗЕТХОНЛАРНИНГ САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ

Ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликнинг ювилиб бориши тўғрисида

> «Ўзполиграфнашр»нинг Янгийўл шаҳридаги 2-нчи босмахонасининг директори Сайдалиев, Тошкент медицина институтининг 4-нчи курс студенти Абдуллаев, Фарғона область, Фрунзе районида турувчи Маҳмудов ва бошқа ўртоқлар биздан ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршилик қай тарзда ювилиб боради, деб сўраган эдилар. Биз тубанда бу ўртоқларнинг саволларига жавоб берамиз.

Ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршилик шаҳар блан қишлоқ ўртасидаги қарама-қаршилик каби эксплоатацияга асосланган синфий жамиятларга хос хусусиятлардан биридир.

Бу қарама-қаршилик жамият синфларга бўлингандан кейин пайдо бўлди. Эксплоататор синфлар ва уларнинг идеологлари ақлий меҳнат блан шуғулланиш фақат ҳоким синфларгагина хос, камбағаллар эса ақлий меҳнат қилишга қобилиятсиз, улар фақат жисмоний меҳнат — қора иш блан шуғулланишлари керак деб тарғиб қилиб келдилар. Шунинг учун ҳам эксплоатацияга асосланган жамиятларда ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршилик давом этиб келди.

Эксплоатацияга, зўрликка асосланган қулдорлик, феодализм ва капитализм жамиятларида бу қарама-қаршиликни йўқотиш учун имконият бўлмади, бўлиши ҳам мумкин эмас эди. Чунки ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликни йўқотиш учун, даставвал бу қарама-қаршиликни янада кучайтирадиган, уни йўқотишга тўсқинлик қиладиган эксплоатацияга асосланган жамиятни зўрлик блан ағдариб ташлаш, пролетариат революциясини амалга ошириш, эксплоатацияни, синфий қарама-қаршиликларни йўқотиш лозим эди. Улуғ Октябрь социалистик революцияси ана шу улуғвор вазифани амалга оширди ва ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликни йўқотишга имконият туғдирди.

☆

Қадимги замонлардан бошлаб кишилар бу қарама-қаршиликни қандай йўл блан йўқотиш тўғрисида фикр юритдилар.

Бундан бирнеча йиллар илгари ўтган утопик социалистлар эксплоатациясиз, зўрликсиз яхши тузум бўлишини орзу қилдилар. Лекин улар келгусида бўладиган ана шундай жамиятда оғир, жисмоний ишларни ким қилиши керак, деган масалага жавоб беролмай қийин аҳволга тушиб қолган эдилар.

Утопик социалистлардан Томас Мор (1478 — 1535) ўзининг ёзган асарларида бундай оғир, кўнгилсиз ишларни фақат ҳарбий асирлар, жиноятчилар қилиши керак деб кўрсатди. Ба'зи утопик социалистлар эса бундай оғир ишларни жамият а'золари навбатма-навбат бажаришлари керак деб ўйладилар.

Аммо утопик социалистлар бу масалага илмий равишда тўлиқ жавоб бераолмадилар. Бундай жамиятга олиб борадиган ҳақиқий йўлларни тушунмадилар. «Бу утопик социализм,—дейди Ленин,—ҳақиқий нажот йўлини кўрсатиб бераолмас эди». (Карл Маркс, Сайланма асарлар, 46 бет).

Марксизм-ленинизм бу масалани ҳал этишнинг ҳақиқий йўлларини кўрсатиб берди. Бу та'лимот фақат пролетариат революцияси натижасида вужудга келган социализм жамиятидагина ҳарқандай эксплоатацияни тугатиш, техникани ниҳоят даражада юксалтириш блан капитализм жамиятидаги оғир ва азобли жисмоний меҳнатдан кишиларни тамомила халос қилиш мумкин деб кўрсатди.

В. И. Ленин бундай деб ёзган эди:

«Капиталистик тузум одамларни каторга ишларига юбораолади. Капиталистик давлат шароитида одамлар очлик орқасида ана шу ерларга ишлаш учун борар эдилар. Социалистик давлатда эса биз ана шундай каторга ишларига юбораолмаймиз, бундай ишларга ҳечким ўз ихтиёри блан бормайди ҳам...

Ҳамма ерда машиналарни кўпроқ ишлатиш, машина техникасини мумкин қадар кенгроқ қўлланиш керак». (В. И. Ленин, Асарлар, XXVI том, 42 бет).

Улуғ Октябрь социалистик революцияси ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликни тугатиш учун дастлабки йўлни очиб берди. Улуғ Октябрь социалистик революцияси кишининг киши томонидан эксплоатация қилинишига тамомила хотима берди, эксплоататор синфлар тугатилди. Мамлакатнинг бутун бойлиги давлат мулкига (умумхалқ бойлигига) айлантирилди, мамлакатимизда маданий революция амалга оширилди. Синфий қарама-қаршиликлар тамоман тугатилиб, жамиятда бир-бирига дўст бўлган икки синф—ишчилар, деҳқонлар ва улар орасидан етишиб чиққан зиёлилар қолди, холос. Совет давлатининг тараққиёти натижасида бу синфлар ўртасидаги тафовутлар йўқолиб бормоқда.

Ўртоқ Сталин «ССР Иттифоқи Конституциясининг лойиҳаси тўғрисида» қилган докладида бу синфлар ўртасидаги қарама-қаршиликларнинг йўқолиб бораётганлиги тўғрисида гапириб бундай деган эди:

«Бу ўзгаришлар, биринчидан, ишчилар синфи блан деҳқонлар орасидаги, шунингдек бу икки синф блан зиёлилар орасидаги тафовутларнинг йўқолиб бораётганлигини, эски синфий айирманинг йўқолиб бораётганини билдиради. Демак бу ижтимоий гуруҳлар орасидаги масофа тобора камаймоқда.

Бу ўзгаришлар, иккинчидан, шу ижтимоий гуруҳлар орасидаги иқтисодий қарама-қаршиликларнинг камайиб, йўқолиб бораётганлигини билдиради.

Бу ўзгаришлар, ниҳоят, шу ижтимоий гуруҳлар орасидаги сиёсий қарама-қаршиликларнинг ҳам камайиб ва йўқолиб бораётганини билдиради». («Ленинизм масалалари», Уздавнашр, 1949 йил, XI нашр, 635 бет).

Демак, социализмда ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар ўртасида тафовут бирданига тамоман йўқолиб кетмайди. Бу тафовутлар ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликларни аста-секин тугатабориш блан йўқотилади.

Ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликни тугатиш учун меҳнаткаш омманинг маданий-техника савиясини тобора ошириш блан бирга техникани янада мукаммаллаштириш ва ишлабчиқаришни автоматлаштириш, қишлоқ хўжалигини машиналаштириш, қишлоқ хўжалик меҳнатини саноат меҳнатининг бир турига айлантириш лозим. Техникани ниҳоят даражада ривожлантириш кишиларни оғир қўл меҳнатидан, кўп куч талаб этадиган меҳнатдан тамоман озод қилади. Бу эса ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликни тугатишда катта роль ўйнайди.

Ҳозирги вақтда мамлакатимизда саноатимиз ва қишлоқ хўжалигимизни машиналаштириш ва автоматлаштириш тадбирлари муваффақият блан амалга оширилаётир.

Мамлакатимизда саноат ва қишлоқ хўжалигимизни машиналаштириш натижасида ишчи ва колхозчиларнинг меҳнат унуми ортиб бормоқда, улар оғир қўл кучи блан қилинадиган жисмоний меҳнатдан унинг ақлий меҳнатга яқин бўлган турларига ўтаётирлар. Масалан, бизда биринчи марта ихтиро' қилинган лавлаги қазийдиган машина ёки Ўзбекистон пахта далаларида ишлатилаётган пахта терадиган машинанинг қишлоқ хўжалигимизда ишлатилиши қўл блан қилинадиган меҳнатга бўлган эҳтиёжни анча камайтирди, колхозчиларимиз меҳнатини енгиллаштирди.

Биз саноатимиз ва қишлоқ хўжалигимизни қанчалик тез машиналаштирар эканмиз, меҳнат турлари ўртасидаги бу тафовут шунчалик тез йўқолиб кетади, мамлакатимиз коммунизмга томон шунчалик тезроқ боради, халқ хўжалигимиз мисли кўрилмаган муваффақиятларга эришади. Бу эса ишчи ва деҳқонларимизнинг кўп меҳнат талаб этадиган ишларни ўнғайлик блан бажаришларига ва меҳнат унумини ниҳоят даражада оширишларига имкон беради. Агар биз халқ хўжалигимизни қанчалик кўп машиналаштирсак, жисмоний меҳнат сарф қилиниши лозим бўлган оғир меҳнатнинг осонлашишига шунчалик тез эришамиз.

Донбассдаги шахталарнинг 1948 йилдан бошлаб комплекс асосда машиналаштирилиши натижасида кўмир қазишдан тортиб, то уни вагонларга ортишгача бўлган оғир ишларнинг ҳаммаси машина воситаси блан қилинадиган бўлди. Совет конструкторлари кўмирни қазиб чиқариш ишларини бажарадиган кўмир комбайнларини урушдан илгариёқ ишлаб чиққан эдилар. Кўмир комбайнларининг ихтиро' қилиниши ва бошқа шунга ўхшаш кон меҳнатини енгиллаштирадиган машиналарнинг ихтиро' қилиниши шахтёрлар меҳнатини жуда енгиллаштирди. Бу тадбирлар қўл блан қилиниши лозим бўлган, кўп ишчи кучи талаб этадиган жисмоний меҳнатга бўлган эҳтиёжни камайтирди.

Ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликни йўқотишда муҳим омиллардан бири стахановчилик ҳаракатидир. Стахановчилик ҳаракати техника соҳасида янгиликлар яратади. Бу эса ҳарбир кишини ижодий меҳнат қилишга, новаторликка илҳомлантиради. Стахановчилар ўзларининг иш процессларида ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнатни бирга қўшиб олиб борадилар. Шунинг учун ҳам бизнинг мамлакатимизда оддий кишилар ҳам техника ва фан соҳасида ажойиб янгиликлар яратадилар.

Социалистик мусобақанинг олий шакли бўлган стахановчилик ҳаракатини кучайтириб юбориш коммунизм қуриш ишларида, мамлакатимиз халқ хўжалигини янада юксалтиришда катта роль ўйнайди.

Ўртоқ Сталин 1935 йил ноябрьда стахановчиларнинг биринчи Бутуниттифоқ кенгашида сўзлаган тарихий нутқида, ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликни инженерлар ва техникларнинг, ақлий меҳнат ходимларининг маданий-техника савиясини ўртача малакали ишчилар савиясига тушириш, ақлий ва жисмоний меҳнат ходимларини маданий-техника жиҳатдан бир қадар тенг қилиш блан улар ўртасидаги қарама-қаршиликни йўқотиш мумкин, деб ўйлаган кишилардан кулиб, «фақат майда буржуа маҳмадоналаргина коммунизм тўғрисида шундай ўйлашлари мумкин» деб кўрсатиб, уларнинг бундай қарашларига қақшатғич зарба берди.

«Амалда,—дейди ўртоқ Сталин,—ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликни йўқ қилишга ишчилар синфининг маданий-техника савиясини инженер-техник меҳнати ходимлари савияси даражасигача кўтариш асосидагина эришмоқ мумкин». (Ўша китоб, 615 бет). Ана шу вақтдагина бу қарама-қаршиликни йўқотиш, социализмдан коммунизмга ўтиш учун зарур бўлган меҳнат унумининг юксак даражада бўлишига, исте'мол молларининг мўл-кўл бўлишига имконият туғилади.

Шунинг учун ҳам ўртоқ Сталин стахановчилик ҳаракати бу вазифаларни амалга оширишда муҳим роль ўйнашини та'кидлаб ўтган эди. Стахановчилик ҳаракати «... бизга шундай бир йўл очдики, социализмдан коммунизмга ўтиш ва ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликни йўқ қилиш учун зарур бўлган олий меҳнат унумига шу йўл воситаси блангина эришмоқ мумкин». (Ўша китоб, 616 бет).

Ҳозирги кунда халқимиз фидокорона меҳнат қилиб, урушдан кейинги сталинча бешйилликни муддатидан илгари бажариш учун стахановчилик ҳаракатининг юксак намуналарини кўрсатмоқда. Меҳнат қилиш шон ишига, шараф ишига, қаҳрамонлик ишига айланиб қолди. Совет кишиларининг ҳаётига сингиб кетган социалистик мусобақа социалистик ишлабчиқаришимизда ажойиб новаторларни етиштириб чиқармоқда. Жисмоний меҳнат блан ақлий меҳнатни бирга қўшиб олиб бораётган заводдаги ишчилар, колхоз дала-

Колхоз қишлоқларида янги қурилишлар

Самарқанд область, Ғаллаорол районидаги Ленин номли колхоз а'золари ҳалол меҳнатлари туфайли бадавлат ва маданий ҳаёт кечирмоқдалар.

Колхозда 100 киловатт кучга эга бўлган электр станция қурилиб, асосий ишлар машиналар кучи блан бажарилмоқда. Ғалла янчадиган 1 та, тозалайдиган 2 та ва пичан қирқадиган, беда уруғи тозалайдиган, тахта тиладиган машиналар ҳам электр қуввати блан ишламоқда. Бундан ташқари колхоз идора биноси, клуб, қироатхона, боқча, ясли, дала шийпонлари колхоз фермаси, колхозчиларнинг уйлари ва бошқа жамоат бинолари электрлаштирилди.

Колхозда кучли радио узел қурилди. Колхоз қишлоғини обод қилиш учун янги қуриладиган посёлканинг архитектура плани тузилди. Шу план асосида 95 хўжаликка янги уй-жой, 5 хоналик ҳаммом, туғруқхона, меҳмонхона, гараж, ветиринария шифохонаси ва колхоз фермаси учун отхона, молхона биноси қурилмоқда.

С. Хўжаев.

☆

Тошкент область, Чиноз район, «Ўзбекистон ўнйиллиги» қишлоқ советида янги ташкил этилган Ворошилов ва Маленков номли колхозларда колхозчилар учун янги уй-жой қурилиши қизғин бораётир. Ворошилов номли колхозда бу йил солиниши лозим бўлган 40 уй-жойдан ҳозир 27 таси битказилди, бу уйларга колхозчилар кўчиб кирдилар. Қурилиш бригадасида ишловчилар қолган 13 уй-жойни август ойи охиригача қуриб тамомлаш мажбуриятини олдилар. Бундан ташқари колхозда янги идора, шифохона, магазин, катта омбор ва отхона бинолари қурилаётир. Маленков номли колхозда ҳам колхозчилар учун ўнлаб янги уй-жой бинолари қурилмоқда.

Н. Умурбоев.

☆

Наманган область, Тўрақўрғон район, Холматов қишлоқ советидаги Жданов номли колхозда 9 хоналик намунали меҳмонхона қурилди ва фойдаланиш учун топширилди.

Шу қишлоқ советидаги «Сталинград» колхоз правлениеси учун идора, кўп кишилик туғруқхона ва радиоузел учун 3 хоналик алоҳида бино қурилаётир. Бу колхозларда 10—15 кишидан иборат алоҳида қурилиш бригадаси ишламоқда.

Шунингдек Довдуқ қишлоқ советидаги Ворошилов номли колхозда ҳам колхозчи ота-оналар ташаббуси блан 4 хоналик янги бошланғич мактаб биноси солинди.

Бундан ташқари Бураматут қишлоқ советидаги Охунбобоев номли колхозда ҳаммом, Арғин советидаги «Москва», Гултепа советидаги «Ленинград» колхозларида ҳам 350 — 400 кишилик янги клуб биноси қурилиб, ишга туширилди.

А. Каримов.

☆

Фарғона область, Киров районидаги Шверник номли колхоз қишлоғи йил сайин обод бўлаётир. Қишлоқда қад кўтарган кўпгина бинолар қаторида бу йил яна колхоз а'золари учун 35 та уй-жой ва қишлоқ совети учун 8 хоналик ҳашаматли бино қурилаётир. Колхозда кучли янги электр станция қуришга киришилди.

Э. Муқимов.

СОЦИАЛИСТИК ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ А'ЛОЧИЛАРИ

САМАРҚАНД, («Қизил Ўзбекистон» мухбиридан). Қанд лавлагидан мўл ҳосил етиштиришдаги катта хизматлари учун СССР Қишлоқ хўжалиги министрининг буйруғи блан бир группа колхозчиларга «Социалистик қишлоқ хўжалигининг а'лочиси» деган значок берилди. Мукофотланганлар орасида лавлагидан мўл ҳосил олган Булунғур районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси Ҳ. Мамадиёров, «Ленин васияти» колхозининг звено бошлиғи С. Хўжамов, Андреев номли колхознинг звено бошлиғи К. Ниёзов ва бошқа ўртоқлар бор.

Ғ. АШУРОВ.

Суратда: Ўзбекистон ССР Фанлар академияси математика ва механика институтининг илмий ходими, физика-математика фанлари кандидати **Пўлат Шоҳайдарова** тўқимачилик саноати учун янги математика расчётлари блан шуғулланмоқда.

В. Лейн фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

„Ўзбекистон рақси“

ЯНГИ РАНГЛИ КИНОФИЛЬМ СУРАТГА ОЛИНДИ

... Киноэкранда нур порлайди. Олисда—тун қоронғусида қора паранжи-чачвон ёпинган жувон югуриб боради. У нажот йўлини излайди. Қаерга яширинсин? Йўқ, у энди мудҳиш ичкарига қайтиб кирмайди! Жувон беҳол ерга йиқилади...

Ла'нати ўтмиш худди оғир тушга ўхшайди. Хотин ўзига келиб, ўрнидан туради, кўзида нур порлайди. Унинг чеҳрасида буюк ўзгаришни кўрамиз. Севинчдан кўзларига ёш тўлади, ўзини қаерга қўйишни билмай қолади. Чунки ўзбек қизи янги ҳаётни кўрди. Уни озодлик йўлига совет ҳокимияти, В. И. Ленин ва И. В. Сталин олиб чиқдилар.

Баланд бино. Гуллар... Олтин суви юритилган рамда буюк нажоткорнинг сурати:

— Сталин!

Совет Ўзбекистонининг абадий озодликка эришган хотин-қизлари большевиклар партиясидан, совет ҳукуматидан ва улуғ доҳимиз ўртоқ Сталиндан чексиз миннатдордирлар.

Экранда қизлар пайдо бўлади. Улар рақсга тушадилар. Қизларнинг ҳарбир ҳаракатидан бахтли, эркин кишилар эканликлари сезилиб турипти.

Рангли фильмдаги «Озодлик» рақси айниқса гўзалдир. Бу рақсни Сталин мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР халқ артисти Мукаррама Турғунбоева ижод қилган ва ўзи ижро этган.

«Ўзбекистон рақси» фильмини Тошкент бадиий ва хроника фильмлари студияси тайёрлади. Бу фильм яқинда экранларда кўрсатилабошланади. Ўзбек халқининг яшнаган маданияти ва сан'ати, шу жумладан янги рақси фильмда ўз ифодасини топган.

«Ўзбекистон рақси» фильмини Борис Бродский сценарийси асосида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби режиссёр Наби Ғаниев постановка қилган. Балетни Мукаррама Турғунбоева саҳналаштирган.

«Ўзбекистон рақси» фильми фақат рақсларнинг ўзинигина кўрсатмай, шу блан бирга, ўзига хос услубда ижод қилинган бадиий асардир.

Экранда Совет Ўзбекистонининг пойтахти Тошкент кўринади. Ўқув юртларининг муҳташам бинолари, рақс билим юрти, консерватория бинолари кўзга ташланади. Шу ўқув юртларидан бирида ўзбек қизлари Мукаррама Турғунбоева раҳбарлигида рақс ўрганадилар.

Ватанимизнинг пойтахти Москва кўрсатилади. Театр майдони, ССР Иттифоқи Большой театри. Бу ерда рақс классида ўзбек қизлари классик рақс сан'атини эгаллайдилар. Сан'атчи кадрлар ўсиб етишаётганини экранда яққол кўрамиз.

Ўзбек халқининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти барқ уриб яшнамоқда. Экранда «Гуландом», «Гулсара», «Пахта» ва бошқа спектакльлардан парчалар берилган.

Кинофильмда Мукаррама Турғунбоевадан ташқари, Сталин мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Галия Измайлова, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Розия Каримова, Оқилов, артистлардан Клара Юсупова, Ҳалима Комилова, Навоий номидаги опера ва балет театрининг балет группаси қатнашган.

Ленинграддаги «Ленфильм» киностудияси бу кинофильмни ишлаб чиқаришда катта ёрдам берди. Шу кунларда Ленинграддан олинган дастлабки рангли кадрлар кўрикдан ўтказилди.

«Ўзбекистон рақси» кинофильми ўзбек халқининг рақс сан'атини ёрқин акс этдирувчи ажойиб кино асаридир.

О. ЮХНОВ.

«СОВЕТ ХАЛҚИ ТИНЧЛИК УЧУН КУРАШДА»

Қўқон шаҳридаги Муқимий номли маданият ва истироҳат боғида боғ ма'мурияти ва ўлкани ўрганиш музейи коллективининг ташаббуси блан «Совет халқи тинчлик учун курашда» деган темада виставка очилди.

Виставкага қўйилган фотомонтаж, газета ва журналлардан қирқиб олинган материаллар, совет халқининг бутун дун'ёда мустаҳкам тинчлик ўрнатиш йўлидаги фаолиятини, ўз Ватанининг қудратини янада ошириш йўлида қилаётган фидокорона меҳнатини, шунингдек америка империалистларининг Курия халқига қарши олиб бораётган босқинчилик урушидан совет кишиларининг бениҳоя ғазабланганини ифодалаб беради.

Виставкани бирнеча минг киши келиб кўрди.

В. ВОҲИДОВ.

ларида ишлаётган донгдор колхозчиларимиз ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар. Фан, илм, техника ва бошқа соҳаларда янгиликлар яратиш блан Сталин мукофоти лауреати деган фахрий унвон олишга сазовор бўлганлар орасида олимлар, инженерлар, конструкторлар ва бошқалар блан бирқаторда оддий ишчилар, колхозчиларнинг ҳам бўлиши халқимизнинг ижодкор халқ эканлигини, энг оддий ишчи ва колхозчининг ҳам онги, маданий техник савияси кундан-кун ўсиб бораётганлигини ва шу блан бирга бизнинг мамлакатимизда ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликнинг ювилиб бораётганлигини кўрсатувчи яққол далилдир. Оддий ишчи ва колхозчиларимиз орасида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон олганлар жуда кўп.

Капиталистик мамлакатларда ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршилик йўқолмасдан, аксинча бу қарама-қаршилик янада кучайиб бормоқда. Техника тараққий этган йирик капиталистик мамлакат ҳисобланган Америка Қўшма Штатларида бу қарама-қаршилик ниҳоят даражада кескинлашиб бормоқда. У ерда ишчиларни оғир жисмоний меҳнатдан озод қилиш, меҳнатни енгиллаштириш тўғрисида, уларнинг маданий техник савиясини ошириш тўғрисида лоақал ўйламайдилар ҳам. Америка Қўшма Штатларида иқтисодий аҳволнинг оғирлиги натижасида ишчи ва хизматчилар ўзлари уёқда турсин, болаларини ҳам ўқитиш имкониятига эга эмаслар. Шунинг учун ҳам ҳозир Америка Қўшма Штатларида 20 миллиондан ортиқ саводсиз бор.

Капиталистик мамлакатларда ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликни йўқотиш мумкин эмас.

Фақат бизнинг социалистик мамлакатимиздагина бу қарама-қаршиликни йўқотиш учун барча имкониятлар бор.

Биз мамлакатимизда социализм жамиятини барпо этиб, энди аста-секин коммунизмга томон бормоқдамиз. Мамлакатимизда ақлий меҳнат кишилари блан жисмоний меҳнат кишилари ўртасидаги қарама-қаршилик ҳали тамоман йўқолиб кетганича йўқ. Бу ишни муваффақиятли бажариш учун ишчи ва колхозчиларимизнинг маданий-техник савиясини юқори кўтариб боришимиз, социалистик ишлабчиқаришимизни ма'лумотли, малакали кадрлар блан тинмай та'минлаб туришимиз, ёшлардан билимли, малакали кадрлар тайёрлашимиз, уларни коммунистик руҳда тарбиялашимиз керак.

Партия ва ҳукуматимиз бу улуғвор вазифаларни бажаришда катта ишлар олиб бормоқда. Партиямиз ва йўлбошчимиз ўртоқ Сталин халқимизни коммунизм жамияти сари олиб боришда ва бу ишларни муваффақият блан бажаришда раҳбарлик ва етакчилик ролини ўйнамоқда.

Сталинча бешйиллик план бўйича мамлакатимизда маданий қурилиш соҳаларида жуда кўп ишлар қилиниши мўлжалланган. Бу ишларнинг асосий қисми бажарилди. Бу план бўйича мамлакатимизда 1950 йили бошланғич ва ўрта мактабларда ўқувчиларнинг умумий сони 31,8 миллионга етиши керак. Олий ўқув юртларида эса 674 минг кишига етказилиши мўлжалланган. Бу фактлар мамлакатимиздаги ёшларнинг кўпчилигини ўрта ва олий ма'лумотли қилиш иши муваффақиятли равишда амалга оширилаётганлигининг ёрқин далилидир. Булардан ташқари бешйиллик план бўйича давлат меҳнат резервлари мактаблари халқ хўжалиги соҳаларида ишлаш учун 4 ярим миллион малакали ёш ишчилар тайёрлашни, қишлоқ хўжалиги учун 2,3 миллион малакали тракторчи, комбайнчи ва бошқа хилдаги мутахассис кадрлар тайёрлашни мўлжаллайди. Бу соҳадаги ишларимиз жуда муваффақиятли равишда олиб борилмоқда. Ҳозирги вақтда ўрта ва олий ўқув юртларида ўқувчиларнинг сони бешйиллик планда кўрсатилган даражадан анча ошиб кетди.

Биргина Ўзбекистон республикамизни олиб қараганимизда унда 4.797 умумий та'лим мактаби бўлиб, буларда 1 миллион 213 минг бола ўқийди, 90 техникум ва 33 олий ўқув юртида 56 мингдан ортиқ студент та'лим олмоқда.

Республикамизнинг Тошкент, Самарқанд, Андижон, Наманган ва бошқа шаҳарларидаги олий ўқув юртлари ҳар йили республикамиз саноати, қишлоқ хўжалигида ишлаш учун минглаб янги-янги мутахассислар — инженер-техник, врач, агроном ва бошқа малакали кадрлар тайёрлаб бермоқда. Улар социалистик саноатимиз ва қишлоқ хўжалигимизда зўр муваффақиятлар блан ишламоқдалар.

Мамлакатимизда ишчи ва деҳқонлар маданий савиясининг кўтарилиб бориши халқимиздаги маданий-техника савиянинг ҳам тобора ўсиб бораётганлигини кўрсатади. Фабрика, заводларимизда ишлаётган ишчилар, социалистик қишлоқларимизда фидокорона меҳнат қилаётган колхозчилар орасида ўрта ва олий ма'лумотли кишилар жуда кўп. Колхозчиларимиз орасида индустриал касбдаги мутахассислар—тракторчилар, механиклар, комбайнчилар, шоферлар, мастерлар ва шунга ўхшаш касбдаги кишилар сон-саноқсиз. Булардан ташқари заводларимизда ишчиларнинг маданий-техника ва сиёсий савиясини ошириш учун уларни ишлабчиқаришдан ажратмаган ҳолда малака ошириш курслари ташкил этилган.

Мамлакатимизнинг саноат шаҳарларида — Москва, Ленинград, Харьков, Чирчиқ ва бошқа шаҳарларида ишчиларни инженер, техник ходимлар қаторига кўтариш учун махсус кечки ўқув юртлари очилган. Улар бу ўқув юртларини битириб, юқори малакали мутахассис, инженер, техник илмий даражасига кўтарилмоқдалар.

Бу фактлар ҳозирги вақтда бизнинг мамлакатимизда ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршиликнинг борган сари йўқолиб, ювилиб бораётганлигини кўрсатади.

Ўртоқ Сталин ВКП(б) нинг XVIII с'ездидаги тарихий докладида «биз барча ишчиларни ва барча деҳқонларни маданиятли ва ўқимишли кишиларга айлантирмоқчимиз ва вақти блан бунга эришамиз» деган эди. Турмуш ўртоқ Сталиннинг бу сўзларини тасдиқламоқда. Мамлакатимиз меҳнаткашлари Ленин—Сталин партиясининг раҳбарлигида олға томон, коммунизмга томон бормоқда. Мамлакатимизда ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар ўртасидаги, ақлий меҳнат кишилари блан жисмоний меҳнат кишилари ўртасидаги қарама-қаршиликлар йўқолиб бормоқда. Бу ижтимоий гуруҳлар орасидаги фарқлар ҳам тобора камайиб, улар коммунистик жамият қурувчи меҳнаткашларга айланиб бормоқдалар.

М. ҚОРИЕВ.

Каноп ҳосилини нобуд қилмай, қисқа муддатда йиғиштириб олайлик

Бу йил республикамизда каноп экинлари майдони анча кенгайтирилди. Кўп колхозда канопдан юқори ҳосил етиштирилди.

Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхозда 306 гектар ернинг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 80 — 90 центнердан, Микоян номли колхозда 172 гектар ернинг ҳар гектаридан 80—90 центнердан ҳосил олиниши кутилади. Юқоричирчиқ районидаги Свердлов номли колхозда ҳам гектаридан тахминан 70—80 центнердан ҳосил олиш мўлжалланади. Сурхондар'ё область, Жарқўрғон районининг бу йил биринчи марта каноп эккан «Большевик», Будённий номли, «Қизил деҳқон» ва бошқа колхозларида каноп ҳосили мўл бўлди.

Каноп поясини тўла етилган пайтда йиғиштириб олганда каноп толаси айниқса сифатли бўлади. Тола учун ишлатиладиган каноп пояси қуйидаги биринчи дуккакларнинг 50 проценти қорайиши блан йиғиштириб олинади. Уруғлик олиш учун ажратилган участкаларнинг поялари эса кўпчилик ўсимликларнинг пастдаги 2 — 3 дуккаги қорайиши блан йиғиштириб олинади.

Шу блан бирга, каноп ҳосили йиғиштириб олинган вақтда, нобудгарчиликка сра йўл қўймаслик керак. Ўтган йилларда каноп ҳосилини йиғиштириб олган вақтда нобудгарчиликка қарши кураш масаласига етарли э'тибор берилмади, бу эса каноп уруғи тайёрлаш планининг бажарилмай қолишига сабаб бўлди.

Бу йил каноп ҳосилини йиғиштириб олиш вақтида ба'зи хусусиятларни э'тиборга олишга тўғри келади. Даставвал, шуни айтиш керакки, ҳозиргача каноп экилмайдиган бирқанча районда бу йил каноп экилди. Шу сабабли каноп экиш муддати анча чўзилиб, ҳархил вақтга тўғри келди. Қорақалпоғистон АССРда каноп экиш айниқса кечикди. Шу сабабли каноп ҳосилини йиғиштириб олиш турли муддатда ўтказилажаги шубҳасиздир.

Каноп ҳосилини йиғиштириб олиш вақтида э'тибор қилинадиган яна бир масала шуки, бу йил каноп ба'зи жойларда текис униб чиқмади, ба'зи жойларда уруғни текис ундириб олиш учун сув беришга тўғри келди. Ердаги нам блан униб чиққан каноп авж олиб ўсиб кетгани ҳолда, уруғ суви бергандан кейин униб чиққан каноп анча ўсишдан қолди. Шу сабабли каноп ҳосилини икки хил муддатда йиғиштириб олишга тўғри келади.

Каноп ҳосили йиғиштириб олинган вақтда уруғ тайёрлаш юзасидан белгиланган давлат планини албатта бажаришни кўзда тутиш керак. Ўзбекистон — каноп уруғи етиштиришда Иттифоқимизда бирдан-бир республика ҳисобланади. Совет Иттифоқида каноп экинлари майдонини кенгайтириш учун уруғ тайёрлаш планини бажариш жуда муҳимдир.

Каноп толасини далада қуритган ва колхоз хирмонларига ташиган вақтда талай миқдорда уруғ нобуд бўлади. Шу сабабли каноп толасини ҳозиргача қўлланилган далада қуритиш усулидан, бригада хирмонларида ташиб қуритиш усулига ўтишга тўғри келади. Бунинг учун қирқиб боғ қилинган каноп пояси икки-уч кун далада қолдирилгандан кейин, яна қуритиш учун хирмонларга ташиб келтирилиши лозим.

Бригада хирмонлари гектар бошига 300 квадратметр ҳисобидан дала ёнида қилинади. Хирмон қилган вақтда йўл ва сув яқин бўлишини кўзда тутиш керак. Каноп поясини хирмонга ташиб қуритганда, тўкилган уруғларни йиғиб олиш осон бўлади.

Уруғ ҳосилини нобуд қилмай, тўлатўкис йиғиштириб олиш учун яна бир нарсага э'тибор қилиш керак. Ҳозирги вақтда айрим поялар етилиб қолди. Бундай поялар кундан-кун кўпайиб бормоқда. Мана бундай етилган пояларни йиғиштириб олишни йиғим-терим ялпи бошлангунча кечиктириш ярамайди. Шунинг учун етилган пояларни танлаб йиғиштириб олиб, хирмонларда қуритиш керак.

Шу блан бирга, уруғлик участкаларнинг ҳосилини йиғиштириб олган вақтда бегона ўт уруғларининг аралашувига йўл қўймаслик зарур. Каноп майдонларида сўнгги йилларда тарқалган зарпечакка қарши айниқса қаттиқ кураш олиб бориш керак. Зарпечак босган участкалардаги каноп пояларини алоҳида йиғиштириб олиб, айрим ерда қуритиш, янчиш ва тозалаш керак.

Каноп экучи колхозлар ҳосилни йиғиштириб олиш бошланишигача қолган вақт ичида тайёргарлик ишларини тамомлаб, ҳамма ўрим-йиғим машиналарини, молотилкаларни, дон тозалаш машиналарини, транспорт воситаларини ремонтдан чиқариб, тахт қилиб қўйишлари керак.

Ҳамма ерда каноп ҳосили жадаллик блан йиғиштириб олиниши, далалар 10 октябрьдан кечикмай кузги шудгор учун каноп поясидан бўшатилиши керак.

Агрономлар:

И. ЗЛАТКОВСКИЙ.
С. ФИЛАТОВ.

ШЕЛУХАНИ ЁҚИЛҒИ ЎРНИДА ИШЛАТИШГА ЙЎЛ ҚЎЙМАЙЛИК

Колхоз ва совхозларнинг жамоат маҳсулдор чорвачилигини ривожлантириш учйиллик плани чорвачиликнинг ем-хашак базасини кенгайтиришни талаб қилади. Ем-хашак базаси социалистик чорвачиликнинг негизидир.

Лекин биз ҳозирги вақтда кўп жойда чорвачиликни ривожлантириш блан ем-хашак базасини кенгайтириш ўртасида тафовут борлигини кўрамиз. Мамлакатимизнинг ем-хашак балансида саноат корхоналарида ишлатиладиган қишлоқ хўжалик маҳсулоти чиқиндиларидан кенг фойдаланиш кўзда тутилади. Ўзбекистон ССР саноати ва қишлоқ хўжалигида чигит чиқиндиси шелуха муҳим ўрин тутади.

Ҳар тонна чигитдан 350—400 килограмм шелуха чиқади. Ўзбекистонда пахтачиликнинг янада ривожлантирилишини э'тиборга олганда, келгусида чорва молларига едириладиган шелуха миқдори янада кўпаяжаги шубҳасиздир.

1949 йил октябрь ойида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шелухадан ем сифатида фойдаланиш ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини э'тиборга олиб, Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг Когон ва Намангандаги ёғ заводларини 1950 йилдан бошлаб чигит ўрнига кўмир ёқилғисига кўчириш, шунингдек бошқа ёғ заводларини ҳам яқин вақтда шелуха ўрнига кўмирга кўчириш юзасидан зарур тадбирлар ишлаб чиқиш мажбуриятини юклаган эди.

Броқ Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги ва биринчи навбатда «Узрасмасло» тресті бу қарорни бажаришга ҳозиргача жиддий киришганлари йўқ. Когон ва Наманган ёғ заводларининг печьларини қайтадан қуриш юзасидан тайёрланган лойиҳаларда катта камчиликлар бор. Ёғ заводларини кўмир блан ишлашга кўчириш ҳақидаги расчётлар очиқдан-очиқ бирёқламалик блан тузилган. Оҳангарон ва Ўрта Осиё конлари кўмирининг калорияси жуда камайтириб кўрсатилган. Заводларни қайтадан қуришга ҳечқандай алоқаси бўлмаган харажатлар кўрсатилган. Лекин шундай ҳисоблаганда ҳам, ёғ заводларини кўмир блан ишлашга кўчиришнинг халқ хўжалиги учун фойдали эканлиги аниқ кўриниб турипти.

Шелуханинг ёқилғи сифатида кўплаб ишлатилаётганлиги, унинг давлат ташкилотларига жуда кам берилаётганлиги натижасида манфаатдор ташкилотлар, жумладан, Қишлоқ хўжалик, Совхозлар министрликлари ва бошқа ташкилотлар шелухадан ем сифатида фойдаланиш масаласи блан бутунлай қизиқмай қўйдилар.

Мол боқувчилардан Ковалев, Якунина ва Михайлов ўртоқлар шу йилнинг биринчи ярмида чорва молларини деярлик шелуха блан боқиб, молларнинг семиришини нормадагига қараганда бир ярим марта оширдилар. Масалан, ўртоқ Ковалев молларнинг кунлик ўртача семиришини 900 грамм, ўртоқ Михайлов 800 грамм, ўртоқ Якунина 737 грамм ошириб бордилар. Бу рақамлар мол боқиш учун чигит шелухасидан фойдаланиш жуда яхши натижа бераётганлигини кўрсатади.

Шелуха ўзининг тўйимлиги жиҳатидан пичан (беда) ўрнини босади. Мавжуд нормаларга мувофиқ, бир бош қорамолни боқиш учун йилига 3,3 тонна шелуха талаб қилинади. 1949 йилда ёғ заводларининг печьларида ёндирилган шелуха 50 минг бош қорамолни боқишга бемалол етар эди.

Чигит шелухасига кам ҳақ белгиланганлиги ва унинг сарфланиши назорат қилиб турилмаганлиги натижасида, шелухани сарфлашда хўжасизлик юз берди. 1949 йилда пиширилган бир тонна ёғ учун 194 килограммдан 494 килограммгача шелуха ёқилди. Шу блан бирга, қуввати бўйича бир хил бўлган заводларда шелуха турлича сарфланди. 9-нчи, 12-нчи, 13-нчи, 15-нчи ва бошқа заводларда шелуха айниқса кўп ёқилмоқда. Ўтган йили ёғ заводларида ўртача нормаларга кўра, 46 минг тонна ортиқ шелуха ёқилди. Бу шелуха 14 минг бош йирик қорамолни боқишга етар эди.

Заводларнинг ҳисоботларидан чигит шелухаси назоратсиз сарфланаётганлигини кўриш мумкин. 1949 йилда пландаги нормаларга сра риоя қилинмади. Масалан, «Мясомолпром» ишлаб чиқарилган шелуханинг 15 процентини олиши керак эди, ҳақиқатда эса, фақат 10,5 процентини олди. Шу блан бирга заводларда ишчи ва хизматчиларга шелуха бериш тартиби бузилди. Ишчи ва хизматчиларга планда белгиланган миқдордан 209 процент ошиқ шелуха берилди.

Ёғ заводларининг кўмир блан ишлашга кўчирилиши, ёқилғи баҳосининг ортиши натижасида ишлабчиқариш харажатлари бирмунча ошади, албатта. Лекин бу тафовут исте'молчиларнинг арзон ем олиб жамғарган маблағи блан қопланади. Ёғ заводлари шелуха ўрнига кўмир сотиб олганда 6 миллион 683 минг зиён кўрса, шелуха исте'мол қилучилар йилига 13 миллион 368 минг сўм фойда кўрадилар.

Шелухани брекетлаш (қолиплаш) осон. Фарғона ёғ заводи жуда оз маблағ сарфлаб, шелухани қолиплаб чиқармоқда. Бу нарса шелухани ташиш ишларини енгиллаштиради. Қолипланган шелухани сақлаш учун унчалик катта жой ҳам талаб қилинмайди.

Ана шу юқорида айтилганлардан ёғ заводларини кўмир блан ишлашга кўчириб, шелухани нобуд қилишга чек қўйиш халқ хўжалиги учун катта аҳамиятга эга эканлиги яққол кўринади. Шунинг учун бу масала яқинда ҳал этилиб, шелухага тўғри ҳақ белгиланиши, заводларда шелухани сарфлаш юзасидан қаттиқ норма белгиланиши, Қўқон ёғ заводига қанд заводидан электр қуввати бериш қисқа муддатда йўлга қўйилиши, Когон ва Наманган ёғ заводларида печьларни кўмир блан ишлашга кўчириш ишларига дарҳол киришилиши керак.

Ёғ заводларининг шелуха ўрнига кўмир блан ишлаши республикамизда чорвачиликни ривожлантиришга ёрдам беради, шелуханинг исроф қилинишига чек қўяди.

А. ДАЙН
Иқтисодий фанлар кандидати.

Ем-хашак тайёрлаш кечиктирилмоқда

Самарқанд область, Ғаллаорол районида ўтган йили чорва моллари учун ем-хашак етарли миқдорда тайёрланмаган эди. Ўтган йилги бу аянчли аҳволдан колхоз раҳбарлари тегишли сабоқ олмадилар. Қулай фурсат ўтиб кетаётганлигига қарамай, районда ем-хашак тайёрлаш қониқарсиз бормоқда. 4 сентябрьгача беда тайёрлаш плани 61,5, пичан тайёрлаш 77,5, сомон тайёрлаш 40,5 процентгина бажарилган. Тайёрланган пичаннинг қарийб ярми ҳалигача тегишли жойларга ташиб олиб борилган эмас.

Энг йирик чорвадор «Янги деҳқон» колхози (раиси ўртоқ Боймуродов) ем-хашак тайёрлаш планини энди 42 процент бажарди. Бунга сабаб шуки, колхоз раҳбарлари пичан ўришга э'тибор бермай, бу ишга 66 ўрнига фақат 30—32 кишинигина ажратганлар. Буларнинг ҳам кўпчилиги нормани бажармайди.

Ўтган йили колхозда 700 қўй учун янги қўтон қурилабошлаган эди. Колхоз раҳбарларининг ўтакетган бегамлиги натижасида, у ҳамон қуриб битказилгани йўқ. 11 отхона ва молхонадан энди 4 таси ремонт қилинди.

Райондаги «Янгиобод», «Ғайрат», Димитров номли, «Қизил куч» каби колхозлар пичан тайёрлаш планининг учдан бир қисмини ҳам бажарган эмаслар.

Агар аҳвол шу хилда давом этса, районда бу йил ҳам ем-хашак тайёрлаш плани бажарилмай қолиши турган гап.

Район партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик бўлими ва чорвачилик ходимлари, колхоз правлениелари ем-хашак тайёрлашни кучайтириб, чорванинг қишки озуқаси учун мустаҳкам база яратишлари керак.

Соли ХЎЖАЕВ

«ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„АРРАКАШЛАР“

«Қизил Ўзбекистон»нинг шу йил 24 июнь сонида ўртоқ О. Юнусовнинг юқоридаги сарлавҳа остида фельетони босилиб, унда Янгийўл районидаги «Янгийўл» колхозида қишлоқ хўжалик артели Устави бузилаётганлиги, колхоз бухгалтери Дўйсебек Тўландиев ва унинг хиёнатчи шериклари жамоат мулкини талон-торож қилаётганликлари кўрсатилган эди.

Ўзбекистон К(б)П Янгийўл район комитети фельетон юзасидан текшириш ўтказиб, унинг натижасини бюро мажлисида муҳокама қилди ва фельетондаги ҳамма фактларни тўғри деб топди. Район партия комитети колхозни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш ишларига раҳбарликни кучайтириш юзасидан конкрет тадбирлар белгилади.

Жамоат мулкини нест-нобуд қилишда айбланган Тўландиевни ва унинг шерикларини жиноий жавобгарликка тортиш учун, текшириш ҳужжатлари тергов органларига топширилди.

„Ўқитувчи кадрларга етарли ғамхўрлик қилинмаётир“

«Қизил Ўзбекистон»нинг шу йил 29 апрель сонида юқоридаги сарлавҳа остида мақола босилиб, унда Сирдар'ё районидаги 17-нчи тўлиқсиз ўрта мактаб директори Ҳамдамов ва 3-нчи тўлиқсиз ўрта мактаб директори Оллоёровларнинг ўз мансабларидан фойдаланиб, мактабдаги айрим ўқитувчиларни сабабсиз ишдан бўшатиб, дарс соатларини ўзларига ёзиб, ўтилмаган машғулотлар учун маош олиб келганликлари кўрсатилган эди.

Ўзбекистон К(б)П Сирдар'ё район комитети бу мақола юзасидан текшириш ўтказиб, унда кўрсатилган фактларни тўғри деб топди. Ҳамдамов, Оллоёровларнинг нотўғри ишлари муҳокама қилиниб, улар ўз вазифаларидан четлаштирилди, шунингдек, уларни жиноий жавобгарликка тортиш учун тегишли ҳужжатлар тергов органларига топширилди.

Хавфсизлик Советининг 5 сентябрьдаги мажлиси

НЬЮ-ЙОРК, 5 сентябрь. (ТАСС). Бугун Хавфсизлик Советининг мажлиси бўлди.

Раислик қилучи инглиз вакили Жебб мажлисни очиб, Хавфсизлик Совети томонидан олинган тўрт ҳужжатга Хавфсизлик Совети а'золарининг э'тиборини жалб этди. Биринчи ҳужжат Америка Қўшма Штатларининг ахборотидир. Бу ахборотда Қурия қирғоғи яқинида бир аэроплан уриб туширилганлиги ва аэропланнинг экипажи составида гўё совет граждани бўлганлиги айтилади. Иккинчи ҳужжат Америка Қўшма Штатларининг 2 сентябрьдаги ахбороти бўлиб, бу ахборот генерал Макартурнинг уруш ҳаракатлари тўғрисидаги докладидан иборат. Учинчи ҳужжат Хитой территориясининг бомбардимон қилинганлиги ҳақидаги совет резолюцияси лойиҳасидир. Тўртинчи ҳужжат Тайван оролига қуролли куч блан бостириб кирилганлиги юзасидан берилган шикоят ҳақидаги совет резолюциясидир.

Жебб Хавфсизлик Совети дастлабки кун тартибида бўлган ва мазкур ҳужжатлар блан боғлик бўлган масалаларни қараб чиққан пайтида бу ҳужжатларни муҳокама қилишни таклиф этди ва кун тартибини қабул этишни таклиф қилди.

Мажлисда совет вакили Малик гапириб, дастлабки кун тартибини қабул қилишни таклиф этиш блан бирга, Хавфсизлик Совети американинг Қуриядаги агрессиясини тўхтатишни талаб этиб юборилган жуда кўп телеграмма ва хатлар олаётганлигини айтди. Малик 25 августдаги баёнотини эсга тушириб (бу баёнотда америка агрессиясига қарши жуда кўп норозилик хатлари олинганлиги тўғрисида гапирилган эди). Ўша вақтдан буён турли мамлакатларда яна 8 мингдан ортиқ хат ва телеграмма олганлигини ва бундай хат ҳамда телеграммаларнинг умумий сони 20.000 дан ортиб кетганлигини айтди.

Малик Булғория, Румыния, Венгрия ҳукуматларидан ва бошқа ҳукуматлардан, Польша, Франция ва бошқа мамлакатлар касаба союзлари уюшмаларидан, Халқаро демократик хотин-қизлар уюшмасидан, Франциядаги тўқимачилик ишчиларидан олинган норозилик хатларини ўқиб берди. Бу хатларда американинг Қуриядаги агрессияси Қурия халқининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг низомларини бузиш деб қораланади.

Малик Шимолий Қурия лагерида бўлган америка ҳарбий асирларининг бир группасидан олинган хатни ҳам ўқиб берди. Бу ҳарбий асирлар Қурияда беҳуда қон тўкишни тўхтатишга чақирадилар.

Шундан кейин Хавфсизлик Совети дастлабки кун тартибини ҳеч э'тирозсиз қабул қилди. Кун тартиби уч моддадан иборат:

1) Қурия республикасига қарши қилинган агрессия ҳақидаги шикоят,

2) Тайван оролига қуролли куч блан бостириб кирилганлиги ҳақидаги шикоят,

3) Хитой территориясининг ҳаводан бомбардимон қилинганлиги тўғрисидаги шикоят.

Хавфсизлик Советининг раиси Жебб шундан кейин лисинманчилар тўдасининг вакили Чэнга стол ёнига келиб ўтиришни таклиф этди.

Америка Қўшма Штатлари вакили Остин уриб туширилган аэроплан тўғрисида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Трюгве Лига топширилган ахборотни ўқиб берди. Бу аэропланда гўё совет граждани бўлган эмиш. Остин ана шу воқиа ҳақида Америка Қўшма Штатлари ихтиёрида қўшимча ахборот йўқлигини айтди. Сўнгра Остин бу воқиа Қуриядаги низо'ни «бартараф қилиш» мақсадида Қўшма Штатлар томонидан 31 июльда тақдим этилган резолюция лойиҳасини (бу резолюцияда шимолий қурияликларга айб қўйилганлиги ма'лум. — **Редакция**) қабул қилиш зарурлигини исбот этади деб да'во қилди. Остин американинг таклифини моддама-модда ўқиб берди ва Совет Иттифоқининг сиёсати америкаинг Қуриядаги агрессиясини қувватловчи мамлакатлар блан Хитой халқ республикаси ўртасидаги муносабатларни «кескинлаштириш»га ҳаракат қилади деб да'во қилди.

Шундан кейин гапирган Жебб Қурия масаласи юзасидан Хавфсизлик Советига уч резолюция лойиҳаси, чунончи америка резолюцияси, Қуриядаги низо'ни тинч йўл блан ҳал этишга чақирувчи совет резолюцияси ва тинч аҳолининг ҳаводан бомбардимон қилинаётганлиги ҳақидаги совет резолюцияси тақдим этилганлигини айтди. Жебб Хавфсизлик Советининг а'золарига кун тартибидаги биринчи моддани муҳокама қилиш вақтида бу резолюциялар блан мумкин қадар чекланишларини таклиф этди. У, Хавфсизлик Совети музокаралар тамом бўлганидан кейин даставвал америка резолюциясини, сўнгра совет делегациясининг икки резолюциясини муҳокама қилаолсин деди. Жебб бундай иш тартибининг мақбул ёки номақбул эканлиги тўғрисида Хавфсизлик Совети а'золарининг фикрини сўради.

Миср вакили Фавзий ва Норвегия вакили Сунде Жеббнинг таклифини ма'қулладилар.

Совет вакили Малик америка резолюцияси блан совет резолюциялари ўртасида кескин фарқ борлигига Хавфсизлик Советининг э'тиборини жалб этди. Америка резолюцияси Қуриядаги агрессияни давом эттириш ва ма'қуллашга қаратилган бўлса, совет резолюциялари Қуриядаги низо'ни тинч йўл блан дарҳол ҳал этишни кўзда тутади.

Қуриядаги тинч аҳолининг бомбардимон қилинаётганлиги тўғрисидаги совет резолюциясига тўхталиб, Малик бундай деди: Совет делегацияси бу резолюцияни тақдим этган пайтда унинг энг олдин муҳокама қилинишини истаган эди, чунки бу резолюция америкалиларнинг ваҳшиёна бомбардимонлари натижасида қурбон бўлаётган минг-минглаб кишиларнинг хаётини сақлаб қолиш блан боғлик бўлган энг муҳим масалага доирдир. Сўнгра Малик, Хавфсизлик Советининг август ойидаги мажлисларида совет делегацияси бу резолюциянинг тезроқ муҳокама қилинишини талаб этди, аммо Америка Қўшма Штатлари бошчилигидаги делегациялар бунга тўсқинлик қилдилар, деди. Малик яна қуйидагиларни айтди: совет делегацияси бу резолюцияни бошқа резолюциялардан олдин муҳокама қилишни ва шундан кейин Хавфсизлик Советининг бошқа резолюцияларни муҳокама қилишини истайди.

Малик бундай иш тартиби вазиятнинг жиддийлигига яраша энг амалий ва энг инсонпарвар тартиб эканлигини айтди.

Ҳиндистон вакили Рау ҳарбир резолюцияни навбатига қарамай алоҳида-алоҳида муҳокама қилишни таклиф этди.

Жебб резолюцияларни муҳокама қилишнинг навбатини белгилашдан аввал Хавфсизлик Совети ҳар уч резолюцияни алоҳида-алоҳида ёки биргаликда муҳокама қилиш масаласини овозга қўйсин, деб таклиф этди.

Совет вакили Малик бундай овозга қўйишга қарши чиқди ва бундай тартибнинг бема'ни эканлигини кўрсатди, чунки тинч аҳолининг бомбардимон қилинаётганлиги тўғрисидаги совет резолюцияси ма'лум даражада алоҳида масаладир, бу масала алоҳида муҳокама қилиниши керак, қолган икки резолюция эса биргаликда муҳокама қилиниши лозим.

Миср вакили Фавзий ҳозирги пайтда американинг резолюция лойиҳасидан ташқари бошқа ҳарқандай резолюциянинг муҳокама қилиниши «қийинчилик туғдиради» деб да'во қилди ва совет резолюцияларини муҳокама қилишга ҳали тайёр эмаслигини бунга баҳона қилиб кўрсатди.

Жебб умумий музокараларда Франция вакили Шовельга сўз берди. Шовель қисқа нутқида Америка Қўшма Штатларининг Қуриядаги жанжални чуқурлаштирадиган ва узоқ давом эттирадиган резолюциясини қувватлади ва Қуриядаги жанжални тинч йўл блан ҳал этиш тўғрисидаги совет резолюция лойиҳасига қарши чиқди. Шовель совет резолюциясига қарши гапириб, Қуриядаги низо'ни тинч йўл блан ҳал этиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилганда иштирок этиш учун Хитой халқ ҳукуматининг вакилларини чақиришга қарши чиқди.

Норвегия вакили Сунде ҳам Америка Қўшма Штатларининг йўлидан бориб, Америка резолюциясини қувватлади.

Шундан кейин сўзга чиққан Малик бундай деди: Остиннинг баёноти генерал Макартур ва ҳарбий министрликнинг топширувига мувофиқ қилинган декларациядан бошқа бир нарса эмас. Бу баёнот низо'ни янада кенгайтириш вазифасининг ҳал этилишини енгиллатиш учун керак эди. Америка резолюцияси ўз олдига худди шу вазифани қўйган. Франция ҳукуматининг Қурияга француз қўшинларини юбориш тўғрисидаги ахбороти америка резолюцияси аслида Қуриядаги жанжални агрессив йўл блан кенгайтиришга қаратилганлигини очиқ-равшан кўрсатади. Қурияга қўшин юбораётган Франция ҳукуматининг низо'ни тинч йўл блан ҳал қилиш тўғрисидаги совет резолюциясини қувватлайолмаслигига ажабланиб бўлмайди.

Шундан кейин Малик айтдики, америка резолюция лойиҳаси Қўшма Штатлар ҳукумати томонидан Қурияда олиб борилаётган агрессияни ниқоблаш ва оқлашга уринади. Аммо бутун дун'ёга очиқ ма'лумки, қаҳрамон қурия халқи Қурияда ишлаб чиқарилган ёки японлардан ёхуд чекинаётган лисинманчи қўшинлар ва америкалилардан ўлжа олинган қуроллардан фойдаланиб, америкали интервентларга қарши фидокорона кураш олиб бормоқда. Президент Трумэн «полиция тадбирлари» деб атаган «тадбирлар» эндиликда кенг миқ'ёсда ўтказилаётган ва 70 мингдан тортиб 100 минггача америка қўшинлари қатнашаётган агрессия эканлигига ҳеч ким шубҳа қилмайди. Қўшма Штатлар ҳукумати қурия халқига ва Осиёдаги бошқа мамлакатларнинг халқларига қарши агрессив уруш олиб бормоқда ва Европадаги мустамлакачи давлатлар бу урушни қувватламоқдалар.

Малик айтдики, Қўшма Штатларнинг бутун қурия халқига қарши мустамлакачилик уруши олиб бораётганлигини ҳамма очиқ кўраолади. Америка аэропланларининг Жанубий Қуриядаги ва Шимолий Қуриядаги тинч қишлоқ ва шаҳарларни бомбардимон қилаётганлиги буни исбот этади. Америкалиларнинг, — деди Малик, — америкалилар фақат шимолий қурияликларгагина қарши жанг қилмоқдалар, деган сохта пропагандасига зарба бериш пайти келган. Малик Жанубий ва Шимолий Қуриядаги қурияликлардан 13 миллиондан ортиқ киши американинг қуролли интервенциясини ва Қурия халқига ваҳшиёна қилаётган ҳужумини қораловчи мактубга қўл қўйганлигини уқдириб ўтди.

Малик бундай деди: Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал этиш учун дарҳол тегишли чоралар кўриш — Хавфсизлик Советининг бурчидир. Малик, қурия халқи америка агрессиясини душман кўради, Қўшма Штатларнинг ҳаракатларига қарши норозилик билдиради ва Қўшма Штатларни қонли агрессияни тўхтатишга чақиради, деди. Малик яна қуйидагиларни айтди: Қўшма Штатлар ўз резолюция лойиҳасида қуролли низо' «миқ'ёсларни кенгайтириш»га мунофиқларча гўё қарши чиққан бўлади. Американинг сиёсати агрессия учун ва Қуриядаги жанжал учун жавобгардир. Сўнгра Малик америка агрессияси Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг агрессияга қарши қаратилган ва халқларнинг ўз тақдирларини ўзлари белгилаш ҳуқуқини э'тироф қиладиган асосий принципларига хилоф эканлигини уқдириб ўтди.

Малик сўзини давом эттириб бундай деди: Осиё халқлари Қуриядаги агрессияни ўз озодликлари ва мустақилликлари учун ҳалокатли натижалар беради деб ҳисоблайдилар. Ҳатто ба'зи қўғирчоқ ҳукуматлар давлат департаментининг таз'йиқи остида қўшинлар юборишга рози бўлсалар ҳам, қўшин юбораолмадилар. Буларнинг ҳаммаси дун'ёдаги барча халқларнинг Америка Қўшма Штатлари томонидан қилинган агрессияга қарши қат'ий норозилик билдираётганликларини кўрсатади. Малик Осиё халқлари ва уларнинг ҳукуматлари, шу жумладан, Хитой халқ ҳукумати ва Мўғулистон халқ республикаси ҳукумати совет резолюциясини самимий қувватлаганликларини уқдириб ўтди. Малик Ҳиндистон ҳам Қуриядаги низо'ни тинч йўл блан ҳал этиш тарафдори эканлигини ва Ҳиндистон бош министри Нерунинг ба'зи ҳаракатларидан шуни англаб олиш мумкин эканлигини кўрсатди. Малик Польша, Румыния, Булғория ҳукуматлари ва бошқа мамлакатларнинг ҳукуматлари, шунингдек Хавфсизлик Советига телеграммалар юбораётган оммавий халқ ташкилотлари ҳам совет резолюциясини қувватлаётганликларини уқдириб ўтди.

Малик сўзини давом эттириб бундай деди: Совет Иттифоқи тинчлик, озодлик ва мустақиллик учун курашаётганлигини, Қўшма Штатлар эса агрессив уруш тарафдори эканлигини Осиё халқларидан ҳечнима блан яшириб бўлмайди. Америка солдатлари, шу жумладан, ҳуқуқлари поймол этилаётган негрлар ҳам Осиё халқларини озод қилиш учун эмас, балки америка монополия капитали томонидан уларни қулликка солиш учун курашмоқдалар. Қўшма Штатлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қарорига мувофиқ ҳаракат қилмоқда деган да'волар шу факт блан рад этиладики, Қўшма Штатлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотини юз берган воқиа олдида тамошабин қилиб қўйди. Бутун дун'ё халқлари ва шу жумладан, америка халқи американинг Осиёдаги агрессиясини дарҳол тўхтатишни талаб этмоқдалар. Бутун дун'ёдаги соф виждонли кишилар Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал этиш тўғрисида Нерунинг мурожаатига жавобан И. В. Сталиннинг қилган баёнотини қувватладилар. Бу баёнот Совет Иттифоқининг сулҳпарварлик сиёсатини ифода қилди. Бу сиёсат Хавфсизлик Советига тақдим этилган совет резолюциясида ҳам ўз ифодасини топди.

Малик сўзининг охирида, америка резолюцияси агрессияни кенгайтиришни ўз олдига мақсад қилиб қўйганлиги учун бу резолюция қат'ий рад этилиши лозим, деди.

Маликнинг нутқи таржима қилинганидан кейин Хавфсизлик Советининг мажлиси ёпилди. Навбатдаги мажлис 6 сентябрь чоршанба куни бўлади.

Қуриядаги воқиалар

ҚУРИЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ АРМИЯСИ БОШ ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ АХБОРОТЛАРИ

ПХЕНЬЯН, 5 сентябрь. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги 5 сентябрь эрта блан қуйидагиларни билдирди: Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинларга зарба бермоқдалар. Америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинлар ўзларининг мудофаа позицияларини сақлаб қолишга уриниб, танк ва авиация ёрдами блан қарши атакаларга ўтмоқдалар.

Халқ армиясининг шарқий қирғоқда жанг қилаётган қисмлари душманнинг 1.500 дан ортиқ солдат ва офицерини ўлдирдилар ва ярадор қилдилар ҳамда 150 дан ортиқ кишини асир олдилар. 5 ракета тўпи, 15 миномёт, 25 оғир пулемёт, 21 енгил пулемёт, 280 милтиқ, 140 карабин, 14 автомашина, 5 радиоаппарат, шунингдек кўпгина бошқа яроғ-аслаҳа ва ўқ-дорилар ўлжа олинди.

Халқ армиясининг қисмлари бошқа фронтларда душманнинг қаттиқ қаршилигини енгиб, ҳужум жангларини давом эттирмоқдалар.

ПХЕНЬЯН, 5 сентябрь. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги 5 сентябрь кечқурун қуйидагиларни билдирди: Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда америка қўшинларига ва лисинманчи қўшинларга қарши шиддатли жангларини давом эттирдилар.

Халқ армиясининг шарқий қирғоқда ҳужум қилаётган қисмлари лисинманчиларнинг Сеул дивизияси деб аталган дивизиясининг қарши ҳужумига зарба бердилар. Бу дивизия қайтадан тузилиб, резервдаги кишилар блан тўлдирилган ва қуроллантирилган эди. Халқ армиясининг бу қисмлари душманга қаттиқ зарбалар бериб, 4 сентябрьда душман мудофаасининг йирик узели ва муҳим транспорт маркази бўлган Анганни (Анкори)ни тамомила озод қилдилар.

Халқ армиясининг қисмлари Анганни (Анкори)ни озод қилиш учун олиб борилган жангларда лисинманчиларнинг Сеул дивизияси деб аталган дивизиясининг асосий кучларини тор-мор қилдилар. Ўлжалар олинди.

Бу томонда олиб борилган жанглар вақтида лисинманчи қўшинларнинг 57 кишидан иборат бир взводи ўз командири бошчилигида лисинманчи хоинларга қарши қўзғолон қилиб, Халқ армияси томонига ўтди.

Бошқа фронтларда катта ўзгаришлар бўлмади.

ҚУРИЯДАГИ УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА АМЕРИКА МУХБИРЛАРИНИНГ ХАБАРЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 5 сентябрь. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлигининг Токио мухбири билдиради: Қурия Халқ армиясининг қисмлари Хэчжу (Кейсю)дан 4 миля масофада турибтилар. Халқ армиясининг қўшинлари Тэгу (Тайкю) районидаги фронтда Хеньпхун (Гемпу) яқинидаги дар'ё бўйида қурилган истеҳкомдан ҳужум бошладилар. Шимолий Қурия қўшинлари ҳозирги вақтда Тапудон (Тафудо) районида америка қўшинларининг 1-нчи отлиқ дивизиясига қарши шиддатли жанг олиб бормоқдалар. Евгань (Икан) районида ҳам жанглар давом этмоқда.

Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири фронтдан билдиради: Шимолий Қурия танклари ва пиёда аскарлари колоннаси Хэдчжу (Кейсю) атрофидан Тэгу (Тайкю) томон силжиб бормоқда.

ҚУРИЯДАГИ УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА РЕЙТЕР АГЕНТЛИГИНИНГ ХАБАРИ

ЛОНДОН, 5 сентябрь. (ТАСС). Рейтер агентлигининг Токио мухбири билдиради: Халқ армиясининг қисмлари бугун Пхохан (Хокодо) районида душман мудофаасини ёриб ўтдилар.

Макартур штабининг бугунги ахборотида айтилишича, бу районда Шимолий Қурия қўшинлари Хэчжу (Кейсю) томонида ҳужумни давом эттирмоқдалар.

Хабар беришларига қараганда, Синьйон районида ёриб ўтилган шу жойда даҳшатли жанглар бўлмоқда, бу жойда Шимолий Қурия қўшинлари Йончхонь (Эйсен) томон жанубга ҳужум қилиб бормоқдалар.

Тэгу (Тайкю)дан ғарби-жануб ва шимол томонда ҳамда Масань (Масан) районида ҳам жанглар давом этмоқда.

ЖАНУБИЙ ҚУРИЯ ЁШЛАРИ АМЕРИКА ҚЎШИНЛАРИ САФИГА МАЖБУРИЙ СУРАТДА САФАРБАР ҚИЛИНМОҚДА

ШАНХАЙ, 5 сентябрь. (ТАСС). Токиодан олинган ма'лумотларга қараганда, Қуриядаги америка қўмондонлиги Жанубий Қурия ёшларини америка қўшинлари сафига мажбурий суратда сафарбар қилмоқда.

Жанубий Қуриянинг америкалилар оккупация қилган районларида 17 ёшдан тортиб 23 ёшгача бўлган ёшлар армияга мажбуран олинмоқда. Америкалилар ёшларни мактабларда, далаларда, шаҳар кўчаларида ва бошқа жойларда ушлаб олмоқдалар. Америкалилар 15 августда Жанубий Қурия «давлати» деб аталган давлатнинг ташкил этилиш байрами муносабати блан «митинглар» ўтказилган вақтда ба'зи жойларда ёшларни ушлаб олдилар. Ёшлар бу «митинглар»га мажбурий суратда келтирилган эди. Жанубий Қуриянинг зўрлик блан сафарбар қилинган ёшлари америкалиларнинг Қуриядаги та'лим марказларида ўргатилмоқдалар, ба'зилари эса Японияга жўнатилмоқда. Улар Японияда Гумма ва Яманаси вилоятларидаги америка лагерьларида икки ҳафталик ҳарбий тайёргарликдан ўтказилмоқда.

Хабар беришларига қараганда, америкалилар Жанубий Қурия ёшларидан 6 мингга яқин кишини Японияга жўнатганлар. Улардан кўпларига қариндош-уруғлари блан хайрлашишлари учун ҳам имкон берилмаган. Ба'зи ёшларнинг ота-оналари ўз ўғилларининг Японияга жўнатилганини билмайдилар.

БРИТАНИЯ ТРЕД-ЮНИОНЛАРИ КОНГРЕССИДА

БРАЙТОН, 5 сентябрь. (**ТАСС махсус мухбиридан**). Британия тред-юнионлари конгрессининг бугун эрталабки мажлисида бош министр Эттли гапирди. У Англия ҳукуматининг қуролланиш учун қилаётган жуда кўп харажатларини қоплаш мақсадида инглиз ишчиларидан яна кўпроқ қурбон беришни талаб этди. Эттли инфляция хавфи ҳали ҳам борлигини ва қуролланиш учун бўлаётган қўшимча харажатлар бу хавфни янада кучайтираётганини айтди. Эттли Англия ҳукуматининг Қўшма Штатларнинг империалистик агрессиясини қўллаб-қувватлаётганлигини ҳартомонлама оқлашга уриниб кўрди ва Совет Иттифоқи гўё Англия блан ҳамжиҳат бўлишни истамайди деб да'во қилди.

Эттли ишчи кучлар ва миллий ресурсларнинг тинч даврга керакли маҳсулотлар ишлаб чиқаришдан ҳарбий маҳсулотлар ишлаб чиқаришга кўчирилиши, шунингдек қуролли кучлар сонининг оширилиши меҳнаткашларнинг турмушини муқаррар ёмонлаштириши лозим деб иқрор бўлди.

Эттли инглиз коммунистларига ва тинчлик тарафдорлари халқаро ҳаракатига туҳмат гапларни айтди.

Эттли инглиз ишчиларининг келгусида ёмон ҳаёт кечиражаклари тўғрисида гапирди. Бу ҳол конгресс вакилларини жиддий ташвишга солди ва Эттлининг нутқи сукут ичида эшитилди. Аммо конгресс раиси Буллок Эттлига «касаба союз ҳаракатининг ёрдамига умид боғлайоласиз» деди.

Вакилларнинг кўпи ўз нутқларида ишчиларнинг соғлиғини сақлаш ёмон аҳволда эканлигини айтдилар. Сўзга чиққан вакиллар ҳукумат яна юз миллионлаб фунт стерлингни қуролланишга сарф қилиш ҳақида қарор чиқарган бир пайтда ишчилар учун медицина пунктлари қурилишига 2 миллион фунт стерлинг сарф қилаолмаганлигини та'кидладилар.

Малайя коммунистлар партияси Марказий комитети ва Малайя миллий-озодлик армияси штабининг биргаликда чиқарган декларацияси

ПРАГА, 5 сентябрь. (ТАСС). Телепресс агентлигининг мухбири Пекиндан билдиради: Малайя коммунистлар партияси Марказий комитети ва Малайя миллий-озодлик армияси штабининг биргаликда чиқарган ахборотида қуйидагилар айтилади: Малайядаги миллий-озодлик ҳаракати англияли мустамлакачиларнинг Малайя революцион армиясини тезликда йўқотишга қаратилган уринишларни барбод этди.

Малайя коммунистлар партияси Марказий комитети ва Малайя миллий-озодлик ҳаракати армияси штаби декларациянинг охирида Малайя халқини қаҳрамонона курашиб, янада кўпроқ ғалабаларга эришишга чақирадилар.

РУМИНИЯ БЛАН БУЛҒОРИЯ ЎРТАСИДАГИ ЯНГИ КЎЧМА КЎПРИКДА ҚАТНОВ БОШЛАНДИ

БУХАРЕСТ, 5 сентябрь. (ТАСС). 3 сентябрьда Руминиянинг Калафат шаҳри блан Булғориянинг Бидин шаҳри ўртасида Дунай дар'ёсидаги янги кўчма кўприк тантанали вазиятда очилиб, қатнов бошланди.

Кўчма кўприкда қатнов бошланганлиги румин ва булғор халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик намойишига айланди.

КАРАЧИДА «СОВЕТ ИШЧИЛАРИ ҲАЁТИ» ВИСТАВКАСИ

КАРАЧИ, 5 сентябрь. (ТАСС). Синд вилояти касаба союзлари комитетининг илтимосига биноан Покистон — Совет маданий уюшмаси «Совет ишчиларининг ҳаёти» деган темада фото-виставка ташкил этди. Виставка катта муваффақият қозонди. Виставка очилган биринчи кундаёқ уни мингдан ортиқ ишчи тамоша қилди.

ШВЕЙЦАРИЯДА РЕАКЦИЯ АВЖ ОЛМОҚДА

ЛОНДОН, 5 сентябрь. (ТАСС). Рейтер агентлигининг Берндаги мухбири билдиради: Швейцария федерал совети (ҳукумати, — **Редакция**) барча коммунистларни граждан муассасаларидан бўшатиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Федерал советнинг бугун эрта блан э'лон қилинган ахборотида «сиёсий фаолиятлари туфайли ишончга сазовор бўлмаган» амалдорларнинг ҳаммаси ишдан бўшатилажаги айтилади.

ИРОҚДА ҲУКУМАТ ТАНГЛИГИ

ЛОНДОН, 5 сентябрь. (ТАСС). Рейтер агентлигининг мухбири Бағдоддан билдиради: Ироқнинг бош министри Тавфиқ Сувейди Ироқ регенти вазифасини ижро этучи Амир Заид ал-Хусайнига ўз ҳукуматининг исте'фо берганлигини билдирди. Ироқ ташқи ишлар министрлиги вакилининг айтишича, исте'фо бериш тўғрисидаги ариза 27 августдаёқ топширилган ва ҳозирги вақтда Лондонда бўлган Ироқ регенти Абдул Иллоҳга юборилган. Ташқи ишлар министрлигининг вакили исте'фо беришнинг сабаблари тўғрисида ҳеч гап айтмади.

ГРЕЦИЯДА 118 КАСАБА СОЮЗ АРБОБИ УСТИДАН СУД

АФИНА, 5 сентябрь. (ТАСС). 118 касаба союз арбоби устидан бўлаётган судда қораловчи судда ўз фикрларини дадил ва изчиллик блан қувватлаётган 8 айбдорга (П. Возгиас, Е. Байрамоглу, А. Венидикоглу, Г. Пагулату, Г. Диалезиос, Ники Базигу, Н. Байрамоглу, Е. Калаидзисларга) ўлим жазоси берилишини талаб қилди.

Қораловчи бошқа 32 кишига 3 йилдан тортиб 20 йилгача қамоқ жазоси берилишини талаб этди.

Суд давом этмоқда.

Мас'ул муҳаррир ўринбосари
Б. РАҲМОНОВ.

АМСТЕРДАМ МЕҲНАТКАШЛАРИ «ДЕ ВААРХЕЙД» ГАЗЕТАСИНИНГ 10 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИНИ НИШОНЛАДИЛАР

ГААГА, 5 сентябрь. (ТАСС). Амстердамда меҳнаткашларнинг Голландия коммунистлар партияси марказий органи «Де Ваархейд» газетасининг 10 йиллигига бағишланган митинги бўлди. Митингда бирнеча минг киши қатнашди. Бу байрам реакциянинг авж олишига қарши, ҳарбий тайёргарликларга қарши қаттиқ норозилик намойишига айланди. Митинг қатнашчилари атом бомбасининг тақиқланишини ва чет эл қўшинларининг Қуриядан олиб кетилишини талаб қилдилар.

Митингда парламент а'зоси Ян Схалкер нутқ сўзлаб, «Де Ваархейд» газетасининг ўтган 10 йил ичидаги ишлари тўғрисида гапирди. У ма'мурларнинг террори ва иғволарига қарамай Голландия ишчилар синфининг бирлиги мустаҳкамланаётганлигини уқдириб ўтди.

Америка империалистлари ва уларнинг голландияли шериклари, — деди Схалкер, — янги жаҳон урушига тайёрлик кўрмоқдалар. Аммо халқлар уруш оловини ёқучиларнинг хуружларига тобора қаттиқ қаршилик кўрсатмоқдалар. Голландия халқининг кенг табақалари, биз урушни хоҳламаймиз, демоқдалар. Схалкер митинг қатнашчиларининг қарсаклари остида бундай деди: «Стокгольм Мурожаатига имзо тўплашни янада кенг қизитиб юбориш керак».

Схалкер «меҳнат партияси» раҳбарларининг, шунингдек ўнг касаба союз раҳбарларининг жиноий ишларини фош қилиб, ишчиларни тинчлик учун актив кураш олиб боришга ва америка қўшинларининг Қуриядан олиб кетилишини талаб қилишга чақирди.

Амстердамда ишчилар синфининг кучли намойишидан қути учган голландия реакцияси иғвогарлик йўлига ўтди. Масалан, террорчилар ишчилар тушиб, митингга борган автобуслардан бирини ўққа тутдилар. Шофер ярадор бўлди. Полиция террорчиларни қамоққа олиш учун ҳечқандай чора кўрмади. Голландиянинг ба'зи районларидан ишчилар митингга келаолмадилар, чунки полиция ишчилар тушган автобусларни йўлларда тўхтатиб қолди.

ТУРКИЯДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИГА САЙЛОВЛАР

АНҚАРА, 5 сентябрь. (ТАСС). 3 сентябрьда Туркиянинг ҳамма қисмида шаҳар советларига сайловлар ўтказилди. Сайловчилар сайловларда жуда суст қатнашдилар ва овоз бериш ҳуқуқидан фойдаланучи гражданларнинг 40 процентигина сайловларда иштирок қилди. Шаҳар советларига сайловларда ҳукмрон «Туркия демократлар партияси» ғалаба қилди. Мамлакатнинг Анқара, Истамбул, Измир каби катта шаҳарларида бу партиянинг номзодлари ўринларнинг кўпчилигини (масалан, Истамбулда 68 ўриндан 67 ўринни) олдилар. Қарийб 30 йил мобайнида ҳукумат тепасида турган ва ҳозирги пайтда «оппозиция»га ўтган Туркия халқ республикачилар партияси ўртача катталикдаги бирнеча шаҳар советларидагина ўринларнинг кўпчилигини олади деб ҳисоблайдилар.

Бу ерда айтишларига қараганда, сайловчилар активлигининг ҳамма жойда пасайганлигига асосий сабаб шуки, Туркия халқи демократлар партиясининг сайлов олдидан берган ва'далари, шунингдек халқ ишончидан маҳрум бўлган Туркия халқ республикачилар партиясининг ва'далари ёлғон ва сохта эканлигига ишонабошлади.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 7 сентябрьда **Алпомиш**.

«РОДИНА» — кундуз ва кечқурун янги бадиий чехословак фильми **Икки ўт**.

«ВАТАН» — **Икки ўт**.

«НАВОИЙ» (қишки) — кундуз **Икки ўт**, кечқурун **Ўн учлар**.

«НАВОИЙ» (ёзги) — **Икки ўт**.

«ИСКРА» (қишки) — 1-нчи ва 3-нчи залда **Қирувчилар**, 2-нчи залда **Черевички**.

«ИСКРА» (ёзги) — **Лўлилар барони**. Сеанслар кеч соат 8 ярим ва 10 яримда бошланади.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Икки ўт**, кечқурун **Денгиз сафарингиз хайрли бўлсин**.

«ХЕВА» — **Икки ўт**.

«ЎЗБЕКИСТОН» — **Икки ўт**, кеч соат 10 да **Маскарад**.

«СРЕДАЗХИММАШ» ЗАВОДИГА

доим ишлаш учун:
техника цехларининг мастерлари, планловчилар, металл токарьлари, слесарьлар, фрезерчилар, рандаловчилар, пармаловчилар, расточниклар, электриклар, шоферлар, машинисткалар,
бинокор ишчилар:
дурадгорлар, тунукасозлар, бўёқчилар, ғишт терувчилар, сувоқчилар, тунука том ёпучилар, ойнасозлар ва **ёрдамчи ишчилар**

КЕРАК

Ёлғизлар ётоқ блан, оилалилар квартира блан та'минланади.

Адрес: Чирчиқ шаҳар, «Химзавод» остановкаси, «Средазхиммаш»нинг кадрлар бўлими.

«ГЛАВМАШПРИБОРСБЫТ»нинг

Тошкентдаги
ФИРМА МАГАЗИНИДА
қуйидаги моллар
СОТИЛМОҚДА
ва бу молларга 1951 йил учун
ЗАЯВКА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ:
ойна ва чиннидан ишлангaн
ХИМИЯ ВА ЛАБОРАТОРИЯ ИДИШЛАРИ ВА АСБОБЛАРИ,
электр блан иситиладиган асбоблар, электр ўлчаш асбоблари, термометрлар, оптика, геодезия асбоблари, тикув ва ёзув машиналари, улар учун запас қисмлар, стенография машиналари, қўл ва чўнтак соатлари, улар учун запас қисмлар.

Бу молларни нақд пулга сотиб олиш ёки пулини банк орқали тўлаш мумкин.

Манфаатдор корхона, муассаса ва ташкилотлар, илмий муассасалар ва ўқув юртлари заявкаларини 1950 йил 15 сентябрьдан кечикмай тақдим қилишлари лозим. Заявка бермаган ташкилотлар кўрсатилган моллар блан 1951 йилда та'мин қилинмайди.

Керакли справкаларни сўраш учун адрес: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 17-нчи уй. Телефон — 32-402.

Тошкент қишлоқ райпромкомбинати
ташкилотларнинг
ҲАРХИЛ КРОВАТЬ ВА АВТОМАШИНА КУЗОВЛАРИНИ РЕМОНТ ҚИЛАДИ.

Адрес: Тошкент шаҳар, Комсомольская кўчаси, 4-нчи уй. Телефон — 37-879.

КИРОВ ҚУРИЛИШ КОНТОРАСИГА

Мирзачўлнинг янги ўзлаштирилаётган районларидаги қишлоқ ва колхоз қурилишида ишлаш учун
ҚУЙИДАГИ БИНОКОР ИШЧИЛАР, ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАР ВА ХИЗМАТЧИЛАР:
ер қазучилар, ғишт терувчилар, дурадгорлар, бетончилар, сувоқчилар, бўёқчилар, печьчилар, ойнасозлар,
участка бошлиқлари вазифасига **бинокор инженерлар**, прораблар вазифасига **бинокор инженерлар ва техниклар, десятниклар, экономистлар**, стажли **секретарь-машинисткалар, бухгалтерлар, омбор мудирлари, омборчилар, шоферлар**

КЕРАК

Шартлари тўғрисида мурожаат қилиш учун адрес: Сирдар'ё станцияси, Киров қурилиш конторасининг экспедицияси.

Почта адреси: Сирдар'ё станцияси, Киров район, Багара қишлоғи, қурилиш конторасининг бошлиғи.

Вилоят кўча, Чақириқ проезди, 1-нчи тупик, 1-нчи уйда турувчи **Аҳрор Ҳакимовнинг** Каттабоғ кўча, 21-нчи уйда турувчи Санобар Қобиловадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Сталин район, 3-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468. Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими — 31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими — 32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат— 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.

Р. 06371. «Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1155.